

11te Aarg.

1880.

20de Bind.

Før Hjemmet.

Et Tidsskrift

for

nyttig og underholdende Læsning.

Udgivet af N. Throndsen.

31te December — 24de Hefte.

Decorah, Iowa.

Paa Udgiverens Forlag.

Trykt i den Norske Synodes Bogtrykkeri.

Entered at the Post-Office at Decorah as 2nd class matter.

„For Hjemmet“;

et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

Det indeholder et afvevende og omhyggelig udvalgt Værestof, bestaaende af historiske Skildringer, Efterretninger om Opfindelser og Opdagelser, Missionsberetninger, Reisebeskrivelser, Skildringer af Lande og Folk, Dyre- og Planteliv samt

Fortellinger, Digte, Gader og Blandingar.

Det udkommer med to Ark i Omflag to Gange om Maanedens (15de og 30te) og kostet \$2.00 (til Norge og Danmark \$2.50) om Året i Horsud. Derned er ogsaa Portoen betalt. Klubber paa 6 betalte Exemplarer faa del 7de frit. Penge sendes helst i Money Orders, Drafts (helst paa Chicago) eller Registered Letters, da Posterne ikke overalt ere sikre. Nye Subskribenter behage at melde sig snarest muligt.

Adresse: R. Thronsen, Draper 14, Decorah, Iowa.

Vil man bemytte anden Mands Hjælp til at indsende Penge, da se til, at Bedkommende er paalidelig.

☞ 7 forudbetalte Exemplarer sendes 1 År for \$12.00.

Eldre Bind af „For Hjemmet“, se sidste Side.

Successor til
Fedor Strom & Co. **N. S. HASSEL** Decorah,
har et fuldstændigt Udvælg af gode Kolonialvarer (Groceries), samt al Slags saltet og røget Fisk. Extra fin norsk Medicintran og andre norske Varer.

Indhold af 18de Bind (1879 II.) af „For Hjemmet“.

„Kun dagligdags er al din Dont“. — Hugenotterne som Galeislaver. — Japaneserne. — Den gamle Theppotte. — Brev til Layard fra en tykist Radi. — Sokrates's Fængsel og Død. — Støtander. — Jøderne i Konstantinopel. — Gader og Oplosninger. — Blandingar. — Pater Clemens. — Buggejæng. — Gustav Vasas Historie. — Prinds Louis Napoleon falden. — Møllen og Bættene. — Jordklodens Indre. — Giv Gud Græn. — Til Udgdommen. — Smaa historiske Notiser. — Den gamle Mand og Præsten. — Læsefrugter — Ved det døde Hav. — Hvad hedte den barmhertige Samaritan? — Sønnen i rette Tid. — Washingtons Maximer. — Rimbreve fra naukfundige Mænd. — Infekternes Muskelsyke. — Berdenšpostvæsenet. — Benedetto Marelli. — Fra Madagaskar — Til Belysning af en Anecdote, som fortelles om Pascal. — Mærkelige Tal. — Evang. Lutherſk Folkekalender, anmeldt. — Til Professor M. J. Monrad. — John Maynard.

Bindet bestaar af 12 Hester, 356 Sider, samt Titelblad og Register og sendes portofrit for \$1.00.

R. Thronsen,
Dr. 14, Decorah, Iowa.

Fo n Gj e m m e t.

Et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

11te Aarg.

31te December 1880.

24de Hefte.

Nordvest-Passagens Opdagelse.

(En Reisebagbog af Missionær Joh. Aug. Mierthjøring).

(Slutning).

Kapitel 5.

Mandskabet forlader Intrepid og går over Øjen til Northstar, paa Sydspidjen af North Devon. Fart med denne gennem Barrowstrædet og Bassinsbugten. Fra 14de April til 7de Oktober 1854.

Tredag 14de April. Ædag afgif de Sidste af Investigator's forhenværende Mandskab: vi har 3 Slæder med os, der føres af Kaptein Mac Clure, Dr. Piers og mig. Afskeden fra Skibene faldt os ikke tung; thi hvert Skridt bringer os nærmere Hjemmet, og naar vi kun har naaet Northstar, saa vil i det Mindste ingen Is hindre os fra at komme til England. Vi tiltraadte derfor vor Reise paa Øsen med freidigt Mod og haabe at kunne tilbagelegge den 200 Mile lange Vej paa mindre end 20 Dage. Dette er nu anden Gang, vi er uden Skib. Da vi forlod Investigator, maatte vi forlade Ult. Her derimod forlade vi Intet; thi vi har Intet medbragt. Det var velgjørende for os Alle, at vi kunde skilles fra Beboerne af dette Skib i Venstskab.

Det havde ikke manglet paa enkelte Uenigheder i den Tid, vi var sammen, og de „pietistiske“ Investigatorer“ maatte øsie mangen Spot. Men vores Matroser beviste ogsaa da, at det foregaaende Års Erfaringer ikke havde været forgjæves; thi de undveg enhver Lejlighed til Strid og havde Selvbeherfelse nok til at høre Spotten i Stilhed; ja de bad nu ved Afteden Kamerater om Tilgivelse, hvis de paa nogen Maade havde fornærmet dem. Og saa jeg kan ikke takke Herren nok for den Agtelse og Kjærlighed, Enhver har vist mig, baade Kapteinen, Mandskabet og Officererne. Før vi forlod Skibet, samlede Kapt. Køllet hele Mandskabet paa Dækket, takkede for den Ejendom og den overordentlig gode Opsæsel, Investigator's Mandskab havde udvist ligetil den sidste Stund, og overgav vor værdige Kaptein et Brev til Admiraltetet, i hvilket han gav Mandskabet et saa godt Bidnesbyrd, at vel intet Mandskab nogensinde har faaet det saa godt.

Tirsdag 25de April. Idag tilligemed Isbjørnen. Imidlertid opflog vi vores Teltet nær ved Kap Hotheam, det vestlige Hjørne af Indløbet til Wellingtonkanalen. Herfra skal der endnu være 40 Mile til Kap Riley, hvor Northstar ligger indfrosset. Isen derhen er ganske flad, siger man. Rejsen fra Resolute og hid var ikke saa besværlig, som vi havde troet. Isen var for det Meste flad og jebn, der var kun saa Steder at passere, hvor de opstaarnede Ismasser var indtil 45 Fod høje. Sneen paa den flade Is trætter meget. Man synker ved hvert Skridt 6 til 8 Tommer ned i den. Hver Dag er inddelt saaledes, at vi gaa rælt fremad i 5 Timer og derpaa hvile i 7 Timer, saa at vi i 24 Timer gaa 2 Gange og hvile 2 Gange. Nætterne hindrer os ikke, da det er meget længe lyst. Kun 2 Timer om Midnatten er det mørkt, og denne Tid tilbringes i Teltet. Vore Slædeladninger er ikke tunge, og Mandssabat er ved godt Mod, især da de daglige Portioner er tilstrækkelige. Der mangler ikke paa mange Slags, om end ikke behagelige saa dog interessante Eventyr, der, naar de er heldig overstandne, give Stof til Underholdning. Saaledes hændte det en Aften, da Alle i Mr. Omachs Telt befandt sig i sine Sovesække, at en Isbjørn pludselig stak sit Hoved ind gjennem Teltaabningen, som man havde glemt at lukke. Officeren, der var den Eneste, som bemærkede den, greb sieblikkelig sit i Teltet staende Gevær, men førend han faar sigtet, gaar Skuddet af, Kuglen gaar gjennem Teltet og slægger Teltsnoren over. Teltet styrter sammen og bedækker de Sovende

var Beboerne af de to andre Teltet løkket ud ved Skuddet og Skrigen, og inden faa Sieblikke var Isbjørnen nedlagt. Faar Dage før havde vi i vores Telt et lignende Eventyr. Vi laa tæt sammen, og havde indhyllet os ligetil Hovedet i vores Sovesække; da hørte vi Trin omkring vores Telt, men da vi troede, det maatte være En fra de andre Teltet, saa lode vi os ikke forstyrre. Men pludselig hørte vi en fæl som Snesten, og, idet vi stak Hovedet ud af vores Sække, saa vi en Isbjørn, der strakte sin lange Hals gjennem den løst tilsnørte Teltaabning. Hvad fulde vi gjøre? Saal haardt som vi laa sammenpressede, kunde vi ikke røre os. Endelig fik en Matros det heldige Indfald at trække sin store Kniv, og idet han strakte sin Arm ud af Sækkens, skar han en Labning i Teltet. Hurtigt rullede vi os ud af vores Sække, greb de paa Slæden liggende ladte Geværer, og efter nogle Sieblikkes forløb laa hin uvelkomne Gjæst gjennemboret af mange Kugler død for vore Fødder. Dette er Reiseeventyr, som heldigvis ikke ofte forekomme; derimod er der andre smaa Besværligheder, der ikke er sjeldne, og som give Stof til mange muntre Samtaler. Saaledes er det ofte Tilfældet, at En om Natten faar Skjægget fastfrosset til Sækkens, da Vandet i den strenge Kulde bliver til Is. Da man nu umuligt kan føre Sækkens med sig ved Hagen, saa maa man finde sig i et tragikomiskt Befrielsesmiddel, hvilket bestaar deri, at samtlige Reisende tænder sine sorte Piber og optør ved den hede Nog det frosne Skjæg. Man kan

let tænke sig, hvor ubehageligt, næsten kvælende dette Middel er, naar 6 til 8 brændende Piber udsender sin hede Røg lige i Ansigtet paa En. Et dette heldig overstaet, saa maa man opto Støvlerne, der bruges til Hovedpude om Matten, og som ligeledes er frosne; dette sør ved, at man lægger sig paa dem. Saasnat de er blevne saa smidige, at man kan trække dem paa, gjøres dette, og dermed er vor Paaklæning endt. Imidlertid har Køffen udenfor Teltet holdt en Kjedel over en Spirituslampe og forbandalset Is eller Sne til Vand, hvori han omrører revet Kakao og brunt Sukker. Bliffadene, der ikke er vaskede siden Begyndelsen af Reisen, bringes fra Slæden, Sneen vidkes af med en Handstø og den bestemte Portion Chokolade fyldes i. Naar man nu bringer det folde Blif til Læberne, saa er det ikke sjeldent, at Hudnen hænger ved. Saadanne Smaating, der høre til det daglige Liv i hine folde Regioner, havde vi mangfoldige af, men i det Hele forstyrrede de ikke det gode Lune og det Ord-sprog: Den, som lider Skade, behøver ikke at bekymre sig om Spotten! blev ofte brugt mellem os.

Vi havde holdt Raftdag paa Kap Hotham og var bleven 10 isledet for 5 Timer i Teltet, da der var en stærk Bind og Snedrev. Da vi atter var brudt op, mødte vi Kapt. Klinton med hans Slæde; han havde besøgt Sir Edm. Belcher og besandt sig nu paa Tilbagereisen til Kapt. Kellet. Han medbragte forryet Befaling fra Sir Edm. Belcher, at Skibene Resolute og Intrepid skulde forlades, og hele Mandsskabet skulde ufortøvet begive sig til Northstar. Skibs-

uhrene og andre værdifulde Instrumenter skulle medtages, alt Andet lades tilbage.

Onsdag 26de April. Sidste Nat paa Reisen kom vi ved Landtungen Kap Hotham ganske nær Land og besøgte der det fra Northstar oprettede Depot for Levnetsmidler til Franklin eller Collinson. Vi fandt her flere ituslagne Kasser og Fad, og da der manglede os Brændematerialier saa tog vi et godt Forraad med paa vore Slæder. Da det her paa den flade Is ikke var nødvendigt, at Officererne træk med, saa gik jeg et godt Stykke forud. I det Fjerne saa jeg en paafaldende mørk Gjenstand. Jeg nærmede mig forsigtigt med Geværet i Anlæg, stjød, da jeg kom nær, og hørte Auglen træffe; men det formentlige Dyr blev ubevægeligt som før. Da jeg kom derhen, fandt jeg en Bliffasse, som Auglen havde gjennemboret. Ved ataabne den fandt jeg 14 Bund malet Kaffe, hvilket foraarhagede stor Glæde blandt Skibsmandskabet. Da vi nu havde Brændematerialer nok, saa kogte vi ved hver Hvile Kaffe, hvoraf Enhver kunde drifte saa meget, han vilde. I Eftermiddag mødte vi 6 Slædeselskaber, der, ladet med Proviant, kom fra Northstar og gik til Kap Hotham, for der at forstørre Depotet, der skulle oprettes for Franklin eller Collinson.

Fredag 28de April. Nu er vi atter ombord paa et Skib, og forhaabentlig er det det sidste paa denne Reise. I Formiddag kom vi i god Behold hid til Northstar og fandt de af vore Reisefæller, der var dragne i Forveien, i bedste Belgaaende. Kaptein Bullen og

Officererne ønskede os paa det Hjerteligtste velkommen. Vore Tømmermænd maatte strax begynde at indrette Underdækket til Bolig for os; før dette er færdigt, maa vi overnatte ved Siden af Skibet paa Fjæn i vore Telte. Skibet Northstar er en Fregat paa 26 Kanoner; Bugten, i hvilken dette Depositskib nu har ligget 2 Aar, kaldes Grebus- og Terrorbugten. I Øst har man Kap Riley, en lodret Klippe paa 740 Fods Højde. I Vest Beechysen, en vulkanfjeld, af Sandsten og Kalk dannet Ø, der høver sig 900 Fod over Havfladen.

Thorndag 4de Mai. Idag blev min Rahyt færdig. Vi har nu 4 Tømmermænd, og disse maa bygge 12 Rahytter med alt Tilbehør og 16 Borde tilligemed Bænke for Matroserne; da jeg er fædt af at sove i Telt, saa har jeg skaffet mig Verktøi og selv istandsat min Rahyt. I Eftermiddag har jeg taget den i Besiddelse. Imorgen vil jeg gjøre mig en Træstol. Egnen her har et sjørgeligt, vildt Udsigende; Landet bestaar rundt omkring af forrevne, høje Fjelde. Skjønt samtlige Polarlande lige fra Behringsstrædet og hid fun er en Ørken af Bjerge, Sand, Sne og Is, hvor der fun højt og her er den ubetydeligste Vegetation, saa har dog Egnen her i Barrowstrædet det mest øde Udsigende. Den 100ste Længdegrad synes at være Grænselinie; i Vest for denne er Landene og Øerne mere flade, og ofte er smaa Streækninger bedækkede med Græs og Mos, derimod er Udsigendet af Landene i Øst for Samme affrækkende. Landet dannes her af en høi Fjeldmasse uden al Vegetation,

og tildels bestaaende af forstenede Skaldyr og Søvæxter. Paa Biller er der ikke at tænke, meget sjeldent, kun i For- og Efteraaret, ser man enkelte hvide Ræve. Den lille Beechy-Ø, der er omtrænt 1 Mil i Ømkreds, og som ikke er mere end 300 Skridt fra Skibet, har jeg gjenemstreift 2 Gange. Paa denne findes mange Spor af Franklins Expedition. Sandhøjsligvis har Franklin her holdt sit første Winterkvarter. Man finder Teltpladse, smaa Tougender, Seildug, Glas, osv. paa flere Steder. Her er ogsaa 3 Grave, hver med et sortmalet Kors, hvorpaa der staar følgende Indskrifter paa Engelsk:

„Til Minde om W. Braine af Skibet Grebus. Død 3de April 1846 i en Alder af 32 Aar. Udvælger Eder idag, hvem I ville tjene. Hosva 24, 15.“

„Til Minde om Fno Hartwell af Skibet Grebus; 23 Aar gammel. Saaledes taler Herren Zebaoth: Giver Agt paa Eders Vandel!“

„Til Minde om Fno Torrington, der hensov 1ste Januar 1846 ombord paa Skibet Terror i en Alder af 20 Aar.“

Angivelsen af Dagene og Året viser, naar Franklin med sit Selskab har været her. Men dette er de eneste Spor som man hidindtil har funnet finde af hin ulykkelige Expedition.

Søndag 28de Mai. Idag ankom Kaptein Kellet med Mandsskabet fra begge sine Skibe. Deres Slæder var tungt belæssede med Skibsinstrumenter og anden Privat-eiendom. Hidindtil har vi boet ret bekvemt paa Skibet, men nu maa vi, da 4 Skibsmandskaber skal bo i

et Skib, hjælpe os med meget Mindre; men dette vil forhaabentlig kun være nogle Maaneder. Da der endnu ingen Råhytter er indrettet for de Nyankomne, saa har jeg modtaget 2 Officerer i min Råhyt, indtil der indrettes særlige Råhytter for dem. Beiret i denne Maaned var meget ustadiigt og for det Mest ubehageligt med megen Wind og Snedrev. Sundhedstilstanden er i det Hele god, der er blot Nogle fra vort Skib, som ikke vil komme sig, og disse har nu i Aar og Dag været under Lægens Pleie. Sir Belchers Skibe, Assistance og Pioneer, er indfrosne ved Østkysten af Wellingtonkanalen, 54 engelske Mile fra Beechysen. Hver Uge kommer der Slæder derfra ladet med Skibsinstrumenter. Jeg gaar ofte og spadserer paa Æsen med Kaptein McClure. Men Længelsen efter at befries fra dette sorgelige Skibsliv tiltager mer og mer i min Sjæl.

Jun i. Tømmerfolkene er nu ivrigt beskæftigede med at bygge et Træhus paa Beechysen, der skal indrettes til Bolig for 60 Mand og forsynes med Proviant og Klæder for at tjene Franklin eller Collinson til Opholdssted, dersom de endnu skal finde sig her. Før Kaptein Kellet forlod sine 2 Skibe i Æsen, sendte han Mr. Hamilton med en Hundeslæde til Dealhøjen, for der at nedlægge Underretninger til Mecham og Krabbe, for at disse ikke skal komme tilbage til det nu forladte Skib, men gaa lige til Northstar. Den 8de Juni kom Mr. Hamilton og 2 Dage senere Mecham og Krabbe tilbage i god Behold fra deres lange Reise. Mr. Mecham havde naaet Princess Royal Den

og fundet vort Depot i den bedste Orden. Ved Siden af dette Depot havde vi reist en Stenhob, hvor vi i en Bliffasse havde nedlagt Underretning om os. Her fandt nu Mr. Mecham fuldstændig Underretning om Kaptein Collinson. „Enterprise“, der i 1850 var seilet 4 Dage før os fra Honolulu til Behringsstrædet, ankom først 14 Dage efter os derhen, og fulgte Kaptein Moore vide, at vi just var trængte ind i Æsen. Efter gjentagne forgjæves Forsøg paa at følge efter os, saa Kaptein Collinson sig nødt til at seile til China, hvor han tilbragte Vinteren i Hongkong. I 1851 lykkedes det ham at følge efter os, men før han naaede Mackenziefloden blev en Loftnaut og en Matros myrdet af Eskimoerne. Paa Kap Bathurst fulgte han af de Indsøgte høre, i hvilken Retning vi var seilet Naret i Forveien. Paa Nelsons Head og Princess Royal Den fandt han Underretning om os, men kunde for Æsens Skyld ikke trænge længere mod Nord og overvintrede i Walkerbugten i Nørheden af Prinds Alberts Land. De fulgte her Besøg af de omkringboende Eskimoer, men kunde af Mangl paa Folk ikke forstå dem. Hvor Enterprise vilde seile i 1853, fandtes der ingen Underretning om. Mr. Mecham havde paa sin 68 Dage lange Reise tilbagelagt himimod 1000 engelske Mile. Mr. Krabbe fandt i Bugten ved Mercy vort Skib urørt, og som vi havde forladt det i April 1853. Sandsynligvis har Æsen ikke brudt op forrige Sommer. Han opholdt sig en Uge paa Skibet og tog de brugbare Levnetsmidler og flere andre Sager med; men vore

Dagbøger var desværre ikke iblandt dem, da han ikke havde funnet finde dem. De havde heller ikke fundet Spor af Franklin. Kaptein Collinson var heller ikke kommen til Bugten ved Merch. —

Veiret var i Juni Maaned varmt og behageligt, i de sidste Dage er der indtraadt Tøveir, og vi har seet de første Søfugle; vi sjød ogsaa 9 Isbjørne denne Maaned. De ugentlige Slædetog mellem Sir Belchers Skibe og her har ogsaa i denne Maaned gaaet sin regelmæssige Gang. Udsigter over Bjergene forelages ofte i det behagelige Veir, men man har endnu ikke truffet noget Slags Wildt paa Vand. En af vores Matroser, der har været meget lidende siden 1852 og i de sidste 8 Maaneder ligget meget syg, blev i de første Dage af denne Maaned hjemkaldt til Herren. Han endte dette Liv som en benaadet Synder. Hans Lig førtes til Beechhøjen og jordedes ved Siden af de 3 Frankliniske Grave. Han efterlader i England en Enke og 4 smaa Børn. Sundhedstilstanden paa vort Skib, hvor der nu er 4 Skibsmandskaber, er meget god.

Juli. De regelmæssige Slædetog mellem Northstar og Sir Belchers Skibe er ophørt i Midten af denne Maaned. Den smelte Sne har bedækket Isen med saa meget Vand, at Slæden svømmer og Folkenes gaar i Vand til Kneerne; de i Isen opstaede Sprækker hindrer ogsaa aldeles Slædefarten. Huset paa Beechhøjen skal nu efter Sir Belchers Besaling indrettes til en bekvem Bolig, da han i Øabet af denne Maaned vil komme herhen og bebo det. Den 20de havde vi den

Fornøjelse at se denne interessante Mand, Kaptein Sir Edw. Belcher, Commander of the arctic Squadron, da han kom med 3 Slæder og 2 Baade. Han tog strax Huset i Besiddelse og kaldte det Northumberland-House. Mandskabet, paa 6 Mand nær, vendte tilbage til sine Skibe. Paa den høieste Top af Beechhøjen er der rejst en Stenhob, 23 Fod høj, hvortil dergaard Trappestrin. Sir Edward lod desuden reise et Monument for de i Polarhavet siden 1850 Døde; deres Antal bølber sig til 32. Skibet blev mod Slutningen gjort seifærdigt.

Fredag 25de August. Med glade Forhaabninger saa vi Isdækket briste i de første Dage af denne Maaned, og en Aabning danne sig, som hver Dag blev bredere. For saa snart som muligt at kunne komme ud i det aabne, med enkelte Isstykke bedækkede Hav maatte man danne en Kanal, 900 Skridt lang og 20 Skridt bred, ligetil det aabne Vand. Man maatte dels sprænge Isen med Krudt, dels skære den igjennem med Sag. Arbeidet var haardt og langvarigt, som man kan føjonne. Man arbeidede derpaa med hele Mandskabet i 3 Uger. Den 20de var det færdigt, og Skibet blev strax trukket gjennem Kanalen til aabent Vand, hvor det lagdes for Anker ved Iskanten. Fra de nærliggende 900 Fod høje Bjerge kan man se ud over hele Søen, der overalt er bedækket med Isstykke. I Wellingtonkanalen er der endnu fast Is, der hindrer de to Skibe, Assistance og Pioneer, fra at naa hid. Den 21de afgik Sir Edw. Belcher efter 4 Ugers Ophold i Northumberland-House til sine

Skibe for selv at tage deres Stilling i Øiesyn. Sommeren er næsten forbi, der danner sig ny Is, især i de kolde Nætter, overalt, hvor Vandet ikke holdes i Bevægelse af Wind og Flod. Søfuglene begyndte igjen at trække mod Syd. Vi havde haabet, at der skulle komme et Skib fra England, der fandt taget os Skibsløse med, men dette Ønske synes ikke at ville gaa i Opfyldelse, saa at vor gamle Fregat Northstar maa trække paa os Alle. I de sidste 3 Dage blev Depotet paa Beechysen fuldstændiggjort, idet der blev bragt derhen 30 Tønder Stenkul. Huset er fyldt med Levnetsmidler, Klæder og andre nødvendige Sager; ved Siden af samme ligger der flere Baade og en lidt Skonnert. Alt dette skal blive paa Den for muligens at tjene til Redning for forulykkede Søfolk. Vi ventede kun endnu paa Sir Edward Belchers Befaling for at tiltræde Hjemrejisen. I Aftes ankom han i en Baad og vil nu med sine 2 Skibes Mandskab, der ligeledes har begivet sig paa Veien for i Baade at naa Skibet, tiltræde Rejsen til England med os. Han maatte forlade sine 2 Skibe, da de ikke fandt bringes gjennem Isen. Saaledes forlades altsaa i Isen 8 Skibe, der i Øbet af 9 Aar er affendte til Ishavet: Kaptein Franklins Erebus og Terror; Investigator, Bridlebain, Resolute, Intrepid, Assistance og Pioneer.*)

Ørdaag 26de Aug. Idag ankom begge de forladte Skibes Mandskaber i Baade; da de kom ombord paa vort Skib, blev Isankrene lettede, Seilene heisede, og med et trefoldigt Hurra gif det med en svag Vestenvind affsted mod det elskede Hjem. Der var 278 Mand fra 6 Skibe ombord paa vort Skib. Endelig saa vi efter mange Mars Forløb aabent Vand for os, saa langt Diet kunde naa. Det var en

høste Skib af Finderen, i standsatte det og forærede det til den engelske Regierung. For nogle Maaneder siden he'dt det, at den engelske Regierung vilde lade det opfugge paa Grund af dets Alderdom, og da Nogle syntes, det var ubændigt at behandle dette værdige Skib saaledes, og Regieringen desangaaende blev interpellert af et Medlem af Underhuset, jaa gav Marineministeren der Svar, at man vel vilde lade Skibet opfugge, men ej Skroget vilde man lade forfarbige et suukt Møblement og sende dette som Forering til de Forenede Staters Præsident. Denne Forering ankom til Præsidenten den 23de November sidstleden i Form af et suukt Skibebord, der vejer ikke mindre end 1300 pund. Paa en af de blankpolerede Glader findes følgende Indskrift:

„Hendes Majestats Skib „Resolute“ deltog i den Expedition, der blev udsendt i 1852 for at søge efter Sir John Franklin; men Hartsiet maatte forlades af Mandskabet den 13de Mai 1854 under 74 Grader 41 Minutters Bredde og 101 Grad 22 Minutters Længde. I September 1865 blev det att. i opdaget under 67 Graders nordlig Bredde af Kaptein Buddington paa de Forenede Staters Hvalfangere George Henry. De Forenede Staters Regierung høste Skibet, tiltalte det og sendte det til England som en Gave til Dronning Victoria fra det amerikanske Folk og dets Præsident til Legn paa Bellville og Venstab. Dette Bord er forarbejdet af Trematerialier, tagne af „Resolute“, da det blev hugget op, og er sendt som en Gave fra Storbritanniens Dronning til de Forenede Staters Præsident til Minde om den Forelommehed og den vakte Bellville, der vistes England ved at hjælpe „Resolute“ som Gave“. Ned.

*) Det ene af disse forladte Skibe, „Resolute“, blev for nogle Aar siden af et amerikansk Hvalfangerskib junbet sydende i Atlanterhavet. Den amerikanske Regierung

inderlig Taknemmeligheds Følelse, ste, saa git jeg paa den for Guds-
der frømmede gjennem „Investiga-
torernes“ Hjarter, da vi saa os be-
frie fra det lange Fangenskab i
Jæsen. Det var et glædeligt Die-
blik, som vi længe havde ventet
paa; men der forestod os endnu en
anden Glæde. Vi havde ikke seilet
langt og passerede juft Kap Riley,
da Bagten i Masteturven raabte:
„To Seilere ret forud“. Snart saa
ogsaa vi to Skibe, et Seilstib og et
Dampstib. De hilsedes med uende-
lig Jubel. Det var „Phœnix“ og
„Talbot“ under Kaptein Inglefield.
Vi vendte med dem endnu en Gang
tilbage til vor forrige Ankerplads.
Brevpakken blev aabnet, og nu fik
ogsaa jeg, der i saa lang Tid In-
tet havde hørt fra Hjemmet, Breve
fra Tydkland og England. Denne
Dag vil længe blive i min Erin-
dring! O! hvor beskjæmnet blev
jeg ikke over de Beviser paa Del-
tagelse, jeg modtog fra mine Brø-
dre og Søstre i de tydste og engel-
ske Menigheder. Ja, Herren har
hørt deres Forbønner. Med glad
Hjerte kunde jeg nu love og prije
Ham, der havde reddet os fra saa
mange Farer. Hans Navn være
priset og takket for hans uendelige
Forbarmelse!

Søndag 27de Aug. Efterat
de Levnetsmidler, som Skibet Tal-
bot medbragte fra England, var
bragte i Land paa Beechhøjen og til
Depotet, blev Mandskabet paa Kap-
tein Belchers Skibe bragt ombord paa
Phœnix og Mandskabet paa Kaptein
Belchers Skibe ombord paa Talbot.
Kaptein McClure med vort hele
Mandskab blev paa Northstar. Da-
der i Formiddag paa Grund af me-
get Arbeide ikke holdtes Gudstjene-

Onsdag 30. Aug. Vor Fart
mødte ingen Hindringer, og i Bar-
rowstrædet fandtes der kun højt og
her nogle svømmende Isbjerge. Lan-
caster-Sundet var aldeles frit for Is.
Igaar Formiddag kom vi til Port
Dundas i Maxwellbugten, hvor vi

vilde besøge de her boende Eskimoer. Men da Isen havde samlet sig i denne Bugt, saa kunde vi ikke komme ind hverken med Skib eller i Baad. Kapt. Inglefield havde for nogle Dage siden med Dampskibet Phönix ligget i denne Bugt; han havde besøgt Eskimoerne i de Boliger, de har paa Øyten, men han havde forgjæves forsøgt at gjøre sig forståelig for dem. Han kunde hverten hjælpe sig med den fra Upernivik medbragte Grønlænder eller med Ordbogen for det grønlandske Eskimosprog. Efter to Gange at have forsøgt med Dampskibet at trænge gennem Isen, blev det opgivet, og vi seilte nu tværs igennem Lancaster Sund til Navyboard-Inlet for at undersøge det Depot med Levnetsmidler, som ved Northstar var anlagt der i 1850. Idag naaede vi derhen, men fandt det hele Depot ødelagt. Hædene og Risterne var slagne i Stykker. Melet, Rødet, Skibsbrødet o. desl. laa strøet omkring paa Landet. Endog saa Scækkene, hvori Stenkullene var, vare aabnede. 24 Fjade stærk Rum, der paa Slædereiserne tillige bruges som Spiritus til Røgnings, var aldeles borte. Medens vi laa for Anker her i 2 Dage, undgik vi en frygtelig Storm, der rasede med saadan Hæftighed, at det ene af de to Ankertoung sprang, og 60 Favné af samme tilligemed et udmarket godt Anker gif tabt. Kun ved Dampskibets Hjælp, men fremfor Alt ved et Herrens Under undgik vort Skib at strande. Vi fandt her mange gamle, forladte Eskimoboliger, men intet Spor af levende Beboere.

Lørdag, 2den Septbr. Fra Navyboard-Inlet seilte vi til Bonds-bay, en liden Bugt, der hyppig be-

søges af Hvalfiskefangere, og hvor der bor et betydeligt Antal Eskimoer. Vi tænkte, at vi maaßte kunde blandt disse Eskimoer finde dem, der havde ødelagt Depotet. Men vi traf heller ikke her noget Mennefæ, fun forladte Winterhuse og Teltpladse, en stor Begravelsesplads og mange Proviantgjemmesteder. Begetationen paa dette Sted er smukfere, end jeg har set selv i Labrador, der dog ligger 10 Grader sydligere. De Fiskenet, som de Indsøde har ladet ligge igjen, ere forfærdigede af Fiskeben. Nogle af vore Matroser, der før havde været flere Aar paa Hvalfiskefangst, paaflod, at de her boende Eskimoer ere de samme, som man undertiden træffer i Port Dundas; de trække fra det ene Sted til det andet, og de Steder, hvor de for det Meste tilbringe Winteren, er Port Dundas, Navyboard-Inlet og Bonds-Bay. Herfra seile vi nu tværs igennem Baffinsbugten til Diskoøen paa Øyten af Grønland. Foran os ligger det aabne Hav, og Skibene synes at have samme Hast som vi med at komme til England. Mit Hjerte var glad og tafnemmeligt, og med Fryd kunde jeg gjetnage dette Vers: Saa langt har du bragt os, Herre, vær takket for Alt, du har gjort mod os!

Søndag, 10de Septbr. Vi gjennemskar Baffinsbugten uden at hindres af Is, den 5te saa vi Land ved Svarte Huk og ankom idag til Diskoøen ved Øyten af Grønland, hvor vi fastede Anker ved den lille Bugt Godhavn, en dansk Handelskoloni. Begge Skibene, Phönix og Talbot, der ere gode Seilere, og som stillede sig fra os allerede den

ste, havde allerede ventet paa os her i 3 Dage. Da vort Skib var anfret, bragte en Baad fra Phønix Ordre fra Sir Edw. Belcher, at Kaptein Mac Clure havde strax at begive sig ombord paa Dampskibet for at reise forud til England i Forening med de andre Kapteiner. Jeg gik island og besøgte nogle af de grønlandiske Huse i Kolonien, men fandt de fleste Beboere sovende, skjønt det var langt paa Dagen. De havde forrige Dag været til en Fest, som Kapt. Inglefield havde foranstaltet for dem, og som havde varet til langt paa Natten.

Jeg kunde forsvrigt kun meget ufuldkomment gjøre mig forstaaelig for disse Grønlændere, da de, forekom det mig, talte en Blanding af Dansk og Grønlandske, og de syntes ogsaa selv at være af blandet Herkomst. Endelig fandt jeg blandt dem en ung Kone, der i sin Barndom havde været nogle Aar i København og derpaa i Skotland og talte flydende Engelsk. Ved hendes Hjælp kunde jeg nu fortælle Folkeene Noget om deres Stammeforeldre i Labrador og det fjerne Vesten, og dette syntes at interessere dem meget. Jeg havde kun faaet en Times Orlov af Kaptein Bullen, og da denne var forbi, gik jeg i Baaden for at vende tilbage til Northstar, men blev underveis inddadt af Kaptein Belcher til Frost paa Phønix. Om Eftermidagen fulgte jeg Tilladelse til efter Bebag at gaa i Land og traf der Sir Edw. Belcher, Kellert, Inglefield og Mac Clure, der forestillede mig for den danske Handelssinspektør, Hr. Ulrich. Jeg blev paa det Venligste modtaget af denne og hans Kone.

Den her bosatte danske Missionær, Dr. Wolf, træf jeg ikke hjemme, han var idag tidlig gaaet til en nærliggende Missionsstation for der at udføre nogle geistlige Forretninger. Hos disse europæiske Familier havde jeg nogle meget glade og lykkelige Timer; men desværre varede det ikke længe; thi da vi just havde sat os til Bordet, hørte vi Signalet til saa hurtigt som muligt at vende tilbage til Skibet; jeg saa Skibet allerede langtude i Søen. Den venlige Inspektør gav mig ved Aftleden 6 Pund Røgetobak, der var meget velkommen for os Røgere. I den Saarede Baad roede vi nu to Mile, før vi, gjennemvaade af Bølgerne, naaede Skibet. Aarsagen til den pludselige Afreise var, at Anketouget efter var brustet, og at man ikke etter kunde faste Anker paa Grund af den sterke Nordenvind. Vi krydsede nu frem og tilbage i Bugten, indtil begge de andre Skibe kom efter, og

Den 11e September streden lille Flotille efter mod det dyrebare Hjem.

Onsdag, 13de Septbr. Beiret er behageligt, Binden gunstig. Vi vilde seile til Holsteinburg, for at indtage det Rensdyrkjed, som Kapt. Inglefield i Juni havde bestilt, men vi kunde ikke komme derhen, paa Grund af den sterke Land vind, seilede videre mod Syd og passerede om Aftenen Polarcirkelen. Da vi forrige Gang passerede den, var det den 27de Juli 1850, og siden den Tid var vi fangne i Ishavet. Jeg haaber, at jeg aldrig østere skal betraede denne Cirkel.

Torsdag, 14de Sept. Sent paa Eftermiddagen kom vi til Ind-

løbet til Baals Revier (Grønland), hvor Missionstationen Nyherrnhut ligger. Sir Edw. Belcher, der har seet nogle af vores Missionssteder i Vestindien, Surinam og paa Kap, vilde gjerne have lært at hjælde en af vores Stationer i den kolde Zone; men stærk Mod vind og Ebbe hindrede os fra at løbe ind i Bugten, og da det vilde tage megen Tid, opgav Sir Edward sit Forehavende og befalede, at ethvert af Skibene skulle nu tage den nærmeste Rei til England.

Lørdag, 16de Septbr. Idag kom vi paa Højden af Kap Farewell og seile nu mod Sydost. Men vi er saa langt fra Kysten, at vi neppe faa se den sydlige Spids af Grønland. Begge de andre Skibe, Phönix og Talbot, stilte sig fra os iforsaars, og vi har for længe siden tabt dem af Sigtet. Siden vi forlod Diskoøen, have vi ikke seet et eneste Stykke Is, og Reisen herfra til England synes os efter de mange overstandne Farer som en Lyfttour. Men jo nærmere vi komme Hjemmet, desto stærkere bliver Længselen. Af, havde man dog altid en saadan Længsel efter det evige Hjem, hvor mange verdslige Sorger og Bekymringer vilde da ikke falde bort!

Søndag, 24de Sept. Den 20de passerede vi Kap Farewell uden at have seet det. Vi have nu i mange Dage haft høi Sø og Mod vind. Den ubante Varme bliver os næsten ubehagelig, og Skibets Giren, som vi ogsaa ere ubante til, foraarsager Mange heftig Hovedpine. Idag mødte vi de første Skibe, to amerikanske og et engelsk.

Søndag, 1ste Oktbr. Siden den 25de Septbr. havde vi for det

Meste svag Mod vind og undertiden Windstille, derhos gift Søen høit. Beiret er meget varmt, og vi klage alle over Hovedpine og almindelig Mathed. Paa Besættigelse er der ikke at tænke, thi vi mangler Lyft og Taalmodighed til Læsning eller Skrivning. Vi ser daglig Skibe seile i alle Retninger. Idag slet vi mod Aften en frisk Nordenwind. Vi saa Land, sandsynligvis er det Sydspidsen af Irland.

Thorsdag, 5te Oktbr. Wind og Veir er gunstigt. Antallet paa de Skibe, der møder os, vøger med hver Dag. Vi seiledt forbi flere Fyrtaarne, og i Aftes saa vi Lysene i Staden Hastings*). Nu var det ogsaa nødvendigt at give sig et nogenlunde civiliseret Udspring; jeg afragede derfor mit Skjæg, som jeg havde ladet vøre i 4 Mar.

Fredag 6. Oktbr. Imorges Kl. 8 kom vi til Ankers i Rams gate. Kaptein Bullen leiede her et Dampfssib, der skulle bøgere os til Woolwich. Da jeg vidste, at Labradorssibet, Harmony, i Almindelighed i September eller Oktober Maaned er paa sin Tilbagereise fra Labrador til England, saa betragtede jeg, fra den Dag vi mødte det første Skib ved Kap Farewell, nøje ethvert forbiseilende Skib i det Haab at faa se vort lille Missionssib; men det havde hidtil været forgjæves. Kaptein Bullen og Officererne, der interesserede sig for at se det, opgav det nu og væddede, at jeg ikke kunde gjenkjende det blandt de andre Skibe. Men da jeg idag efter Middagen kom op paa Dækket, og vi som sædvanlig betragtede de forbiseilende

*) En Stad i det engelske Grevskab Sussex.

Slike, sikk jeg se en net Brig med 2 afsted, Dampstibe bruse forbi, et hvide Striber og 7 blinde Kanonporte, jeg betragtede det gjennem Røkkerten og hændt, at det var Harmony. Kaptein og Officererne overbeviste sig derom, idet de paa Forstavnen af Skibet funde læse Navnet „Harmony“ og paa Ugterspeilet saa Sjøhørnen ved Siden af Rensdyret. Paa Dækket saa vi 3 Passagerer ved Siden af nogle Skibsfolk, to Herrer i Selhundskind og et Fruentimmer i europæisk Klædning. Aftstanden var for stor til, at jeg kunde kende dem. Jeg steg op paa Hytten og svingedede med Hatten, hvilket blev set og besvaret af de to Herrer paa Harmony. Vort Dampstib gik 8 engelske Mile i Timen, og Harmony, der havde svag vind, laa snart langt bag os. Om Aftenen fastede vi Anker i Gravesend, da Sandbanerne i dette Strøg er farlige for Mattefarten. Vi hentede fra Byen først Rød, Grøntsager og Øl og forfriskede os ved denne lange favnede Middelstue.

Ør dags 7. Oktober. Idag tidlig sikk vi vide, at Kaptein Inglesfield med Phönix, samt Kapteinerne Belcher, Kellet og McClure var landet i Irland. Phönix laa nu for Anker i Woolwich-Yard, om Talbot vidste man Intet. Saafnart det dagedes, og Ebben tillod det, seilede vi videre. Damperen trak os opad Themsen. Denne Dag, der begyndt dagedes af det herligste Veir, vil længe staa i min Minde. De med Huse og grønne Træer prydede Bredder, paa hvis Marker ingen vilde Moskusdyr og Rensdyr græsselfe, men de tamme fredelige Kjør, var et ubeskrivelig behageligt Syn. Her saa vi Mennesker hurtigt ile-

frugtbart, kultiveret Land fuldt af Liv og Virkdomhed viste sig for os. Det forekom os, der siden 4de Juli 1850 ikke havde seet et Træ, ikke en grøn Busk, som et Paradis. Den sparsomme, dystre Vegetation paa de under Sne og Is begravede Polarlande havde ofte bragt os til at længes efter vort dyrebare Hjem, og idag saa vi endelig Alt igjen, som vi havde længtes saa efter. Hvor lykkelig Enhver af os var lader sig ikke beskrive. Disse vexlende, mangfoldige Syn forekom os, der var vante til Ensomhed, næsten overvældende. Vi glemte at spise og drikke og stode paa Dækket og glædede os som Børn, der se noget Nyt og Herligt. Saaledes kom vi, inden vi vidste af det, til Woolwich. Om Formiddagen Kl. 10 fastede vi Anker i den ydre Havn ved Woolwich. Man havde allerede faaet vor Ankommst at vide gjennem Telegrafen igaar. For nu saa hurtigt som muligt at komme med Fernbanen til London, viste Kaptein Bullen mig Beien gjennem Dockyards til Fernbanegaarden. Men da jeg vilde gaa forbi Admirals Bolig, blev jeg kaldt tilbage. Vi maatte tilbage til Skibet, da vi ikke skulde løbe ind her, men i Krigshavnen ved Sheerness. Det var et høist velkommen Budstab, men man maatte føje sig deri. Den lille Krigsdamper Monkey tog os paa Slæbetoug og trak os atter ud af Themsen. Flodens sjønne Bredder var de samme, men jeg kunde ikke glæde mig saaledes over deres Herlighed, da den Plan at komme til London om Eftermiddagen var tilintetgjort for mig. Men ligesom paa den hele Reise, saaledes

var det ogsaa nu, det Søde blev blandet med det Bitre, og dette er jo forresten Tilfældet i hele det menneskelige Liv. Herren sætter bitre Urter til, for at Madens Sødhed ikke skal skade Sjælen. Om Aftenen Kl. 8, da det allerede var ganske mørkt, faldt Ankeret i Krigshavnen ved Sheerness, tæt ved de to store Krigsskibe, Waterloo og Royal Albert.

Søndag 8. Oktober. Det var bekjendtgjort i Aviserne fra Admiralitetet, at vort Skib skulle løbe ind ved Sheerness, og Officerernes og Matroernes Koner havde indfundet sig med deres Børn, for at modtage deres Mænd og Fædre efter saa lang Skilsmisse. Desværre manglede der heller ikke i dette glade Gjensynsøieblif paa sorgelige Scener. Nogle Mødre og Børn, der havde glædet sig til at gjense sine Mænd og Fædre, måtte desværre modtage den sorgelige Efterretning af Kapteinen, at den Ventede ikke var med, men at han var nedskænket i sin ensomme Isgrav høit oppe i Norden. Det var et sorgeligt Syn at se saadanne Enker og Faderløse gaa alene tilbage til sit Hjem.

Kl. 9 om Formidvagen kom en Befaling fra Admiralitetet, at Investigator's Mandskab, der var som Passagerer ombord paa Northstar, skulle begive sig ombord paa Krigsdamperen Waterloo, hvor vi skulle afvente videre Befalinger. Der modtog vi en Skrivelse fra Admiralitetet, der først forelæstes af Kommandøren, hvori Admiralitetet taffede Mandskabet og Officererne for deres gode Opførsel og tro Tjeneste i Ishavet i disse 5 Aar. Dette var det 5te Skib, vi beboede, og at jeg ønskede at befries for dette uvirkomme Skibs-

liv og gjerne vilde besøge mine Brødre og Søstre i London, kan man let tænke sig. Jeg skrev et Brev til Admiralen, i hvilket jeg ansggte om at maatte faa reise til London, da jeg jo ikke hørte til Skibsmandskabet. Efter omtrent en Timens Forløb fik jeg Orlov paa 4 Dage. Inden faa Minutter var jeg fuld af Glæde i Baaden, landede ved Værftet, gik i min udslidte og lappede Sømandsdragt ind i en Bustik, og trædte om en lidt Stund ud igjen fuldstændigt omklædt. Derpaa gik jeg ombord paa et Dampskip og rejste med Kaptein Bullen til Strand, hvorfra jeg tog med Fernbanen til London; en Drusje bragte mig Kl. 6 om Eftermiddagen til vor Broder Mallaliens Hus. Her blev jeg hjertelig modtogen af Søster H. Mallalien og den fra London komne Søster Barsoe samt Broder Kern, der just havde samlet sig til The. Kort efter kom Broder Mallalien hjem og ønskede mig med broderlig Kjærlighed hjertelig velkommen i sit Hus. Det var en sand Fest for mig. Efter Theen gik jeg med de Andre til Aftensforsamlingen. Da jeg nu efter saa lang Tids Forløb efter betraadte Menighedsalen, da jeg befandt mig midt imellem de forsamlende Brødre og Søstre, der havde fulgt mig paa min Reise med sine Børnner, da jeg efter hørte Sangen og Orgeltonerne — o, det var Fjælser, som jeg ikke er i stand til at beskrive. Jeg følte mig i denne uforglemmelige Stund borttrykket fra Alt, der hører Verden og Enheden til, og kunde kun love, prise og takke. Ja ham, Herren, min barmhjertige Frelser, tilkommer Gre, Tilbedelse, Prism og Tak!

Efter at jeg paa en Maade havde vænnet mig til det for mig nu ganske nye Liv, besøgte jeg min dyrebare Kaptein McClure og Kaptein Kellet, der boede i London, og da jeg fik en skriftlig Tilladelse fra Admiralitetet til at reise, saa reiste jeg Thorsdag den 12te til Sheerness for der at tage Afsked med de af mine Medreisende, der var paa Skibet Waterloo. Jeg tilbragte her nogle ret behagelige Timer, og da Tiden til Afskeden kom, fulgte Alle mig til Dampskibet, med hvilket jeg tiltraadte min Tilbagereise til London. Ved Afskeden vare vi Alle vemonlige, og mange i Storm, Uveir og Farer hærdede Sømænd stammede sig ikke over sine Taarer. Vi havde boet sammen i 4 Aar, 8 Maaneder og 19 Dage og delt Glæder og Sorger, vi havde delt de største Farer i Vand, Fjeld og Ær, vi havde hunget, frosset, klaget med hverandre, men vi havde ogsaa trøstet hverandre. Vi havde i hin Nødens Tid lært at raabe til Herren, og vi havde seet hans underlige Hjælp paa mange Maader, vi havde lært at indse, at menneskelig Magt ikke er i stand til at bortrydde endog smaa Hindringer, men vi havde ogsaa erfaret, at der er en Gud, som da hjælper, og som kan redde fra Døden. Denne Gud havde ved Nød og Sorger, ved Goder og Belgjerninger søgt at bringe os til at betragte os selv som Intet, men ham som vor Hjælper, Redder og Frelser, at tro i Sandhed paa ham, og at søge at finde i ham vor eneste, sande Lykke.

Allene ved Herrens Maade ere vi nu igjen her i England. Af de 76 har 5 Mand fundet sin Grav i Ær-

havet, Mange have ved Frost mistet enkelte Dele af sine Lemmer, saa de ikke mere kan forrette sit sædbanlige Arbeide. Andre haabe at gjenvinde sin Sundhed i Hjemmet. Af, at vi, som ere reddede, Alle i Hjælperen af den Legemslige Nød maatte have lært Frelseren fra Syndens Magt, vor Forløser og Frelser at hænde.

Hensigten med vor Udsendelse, at opøge Franklin og hans Ulykkesfæller, er ikke opnåaet. Øysterne af Ishavet fra Behringsstrædet til Baffinsbugten og de nysopdagede Øer er tildels nøie gjennemsgåte, men kun paa et Sted har man fundet Spor af hin ulykkelige Expedition, paa Beechysøen, der var dens første Binterkvarter fra 1845–1846. Hvor Franklin har begivet sig hen med sine Skibe fra dette Sted er fremdeles en uopløst Gaade. Den bekjendte Reisende, Dr. Rae, der nylig kom tilbage til England med et af Hudsonsbugtselskabets Skibe, har paa sin Reise kjøbt af den hedske Eftimostamme ved Repulsebugten forskellige Sager*), der uden tvivl har tilhørt Franklin og hans Officerer. Efter hine Eftimoers Fortællinger skulde et Selskab Europæere i Aaret 1850 være omkommet af Hunger i Nærheden af King Williams Land, og et stort Antal lig skal ligge ubegravede paa et Næs. Hvorvidt disse Fortællinger ere sande, vil forhaabenlig den Expedition afgjøre, som man til Væren 1855 vil sende derhen fra England. (Se foran Side 419).

Vort andet Skib, Entreprise, Kaptein Collinson, der havde Anførse-

*) Fremmælig Urte, Sølvfeer og Gæster, Telefoper osv.

len over vor Expedition, har vi ikke seet siden i April 1850. Af de Depecher, som Kaptein Collinson sendte fra Behringsstrædet over Panama til England, ser man, at Entreprise heller ikke har gjort nogen Opdagelse om Franklin. Den vil nu, efter at have tilbragt et Aar i China og 3 Aar i Fjordhavet, vende tilbage gennem Behringsstrædet over China, Ostindien og Afrika til England, hvor man venter dens Ankomst i April eller Mai 1855. Vort Skib har vel ikke løst den Opgave at finde Franklin og hans Skibe, men det har løst en anden, som saa mange Expeditioner vare sendte for at løse. Man har nu ikke alene fundet en, men to nordvestlige Gjennemgang. Denne Opdagelse har forresten siden Findfylde paa Skibsarten, da den 50 til 60 Fod tykke Is gjør en Gjennemgang næsten umulig selv under de gunstigste Omstændigheder. Vort Skib maatte forlades i Isen, men Investigators Mandskab var dog det første og hidindtil det eneste, der dels til Skibs og dels paa Isen var kommen helt omkring Amerikas Norden.

Naar jeg nu tænker tilbage paa mit Skibsliv, saa maa jeg dybt beskjæmmed udraabe: Herre, jeg er ikke værdig til al den Raade og Barmhertighed, du har vist mig! Med inderlig Tak maa jeg tilstaa, at jeg kommer ligesaa frist tilbage til England, som da jeg forlod det for 5 Aar siden. Under den lange, besværlige Reise har Herren ogsaa oprettholdt min Sundhed. Nagtet det første Aar af mit Skibsliv bragte meget Tungt med sig, saa har jeg

dog fra Begyndelsen af modtaget mange Venstabsbeviser saavel af Mandskabet som af Officererne og af Kaptein Mac Clure, der altid skal blive i min Hjærlige Grindring. Paa de andre Skibe havde jeg ogsaa den Glæde at modtages med forekommende Hjærlighed. Med Investigators Mandskab har jeg oplevet lyse, men ogsaa meget mørke Timer, og det er kun Guds Raade og Barmhertighed, der i Nøden og Sorgen har reddet os fra Fortvivelse. Dog ogsaa i sorgelige og mørke Timer, hvor kun den Overbevisning holdt mig oppe, at det var Herren, der sthrede os paa Veien, saa at jeg ikke overgav mig til Fortvivelse, manglede det paa den anden Side heller ikke paa Timer, i hvilke jeg ved al ydre Nød, naar det for menneskelige Øine synes, som vor Stilling var hjælpeløs, var glad og funde af Hjertet istemme: Skulde jeg ikke synge for min Gud, skulde jeg ikke være taknemmelig mod ham o.s.v. Jeg har nydt mange velfugnelserige Timer, baade i Ensomhed og i Privatforsamlingerne med mine Skibskammerater. Ja, jeg har følt, at mine Menighedsbrydres Øen har fulgt mig paa Reisen. Herren har i Raade hørt deres tro Forbønner. Hans Navn være priset og takket! Det har gjort mig meget ondt, at jeg havde saa lidens Leilighed til at komme i nærmere Berørelse med de i Hedenstab levende Eskimoer, og det var lang Tid, jeg ikke funde finde mig deri, men ogsaa heri era Guds Tanker saa meget højere end vores Tanker, som Himmelten er højere end Jordten. Kysten fra Behringsstrædet til Kobberminefloden eller endog til Wollaston Land, beboes af

utallige hedeniske Eskimoer. Her er en vid Arbeidsmark for Missionærer. Dersom Hudsonsbugtselskabet havde tænkt paa ved Siden af sin Handel at udbrede Evangeliet blandt Hedningerne, saa havde de den bedste Anledning dertil ikke alene blandt Eskimoerne, men ogsaa blandt de mange Indianere, der bo i det Indre af Landet. Herren, der kan

gjøre Alt, vil ogsaa her finde Midler til at udbrede Frelsen, naar Tiden er kommen til at sende disse elendige Hedninger det saliggjørende Evangelium. Men den samme Herre, der har forbarmet sig over mig og bragt mig sund og frisk tilbage til mit Fædreland, vil ogsaa senere berede en Wei for mig, hvor jeg kan virke til hans Navns Udbredelse. Lov Herren min Sjæl, og glem ikke hans Belgjerninger!

Ende.

Findsendt til „For Hjemmet“.

Fuciner-Søen.

(Efter "Living Age").

Høit oppe i Apenninerne omtrent 2000 fod over Havfladen ligger Fjordøen Fucinus i en Fordybning, som synes at være en udbrændt Vulkans Krater, og som paa alle Sider er begrændet af tækkede Kalkstensslipper. Det Vand, som Regnen og Bækken fra de nærliggende Høje bragte til denne Sø, blev staende der uden at finde noget Afløb. Fucinus kunde kun modtage, men ikke give, og derved blev den ligesom de fleste Gniere kun en Plage for dem, den burde have glædet. Om Væren, naar Regnen og Sneens Optøsen mere end opveiede den Fordunstning, Sølen endnu var ifstand til at bevirke, steg dens Vand og bragte Ødelæggelse og Fammer ind iblandt de haardføre Folk, som boede ved dens Bredder. Om Sommeren, naar Fordunstningen var meget stærk, Regnen mindre rigelig og Bækken smaa, krøb dens Vand sammen, men efterlode omkring sig

en farlig Strimmel, hvis giftige Damp paaførte Omegnens Beboere Sygdom og Død. Disse haardføre Marser kjæmpede dog for sin Tilværelse, og lig de fleste Fjeldfolk havde de sit Hjem saa meget kjærere, jo flere Vanskeligheder det gav dem at befæmpe. Disse tapre, haardføre Folk, som havde saa stor Kjærighed til sit usunde Hjem, kjæmpede længe mod Romernes voksende Magt, og de vare iblandt de sidste af alle fabinske Folk, som maatte bukke under for de scierrige Grobrece.

Allerede i Oldtiden gjordes der betydelige Forsøg paa at udtaappe Fucinersøen, men først for kort Tid siden er denne Opgave fuldstændig løst. Dens Vand seade ikke længere, thi de ere der ikke mere. Hvor der engang var Vand, er der nu tørt Land, og istedetfor en slimet Strandbred er der en frugtbar, veldyrket Slette. Først Torlonia har efter to og tyve Aars vedholdende

Arbeide fuldført den store Plan om dog vare de udførte med saadan Spens Tørlægning, som Julius Cæsar oprindelig havde udtegnet; thi da denne fandt, at Rom selv i hans Dage, gjentagende truedes med Ørtild, forsøgte han paa den ene Side at gjøre Indsørselen af Korn fra Udlændet lettere ved at grave en Kanal over Jordtangen ved Korinth og paa den anden Side at forsøge det dyrkede Areal hjemme ved at udtaappe Fucinus, hvorved en Slette paa omtrænt 173,000 Acres vilde gjøres frugtbringende. Men Cæsar faldt for Brutus's Haand og de nævnte Planer kom ikke til Udførelse. Den Hungersnød, som Cæsar frygtede for, viste sig dog tydeligere for hvert Åar, og den Ørtild, som hjemføgte Rom i de første Åar af Claudius's Regjeringstid, gjorde, at man søgte at udføre nogle af de Planer, som forhen vare bekendtgjorte, og hvis Hensigt var at forebygge Nøden. Det blev da afgjort, at Fucinus skulde udtaappes.

Der gives intet Arbeide fra den Tid, som saa tydelig viser den Dygtighed, Romernes Ingenører besað, som dette Forsøg af Claudius. Søen omgives af en Hjælbyg uden noget Skar, og der gives ingen Dal, som fører ned fra dette Rende i Apenninerne, i hvilken en Kanal kunde graves. Den nærmeste Flod er Liris, en stenet Elv, som falder i Middelhavet ved Mola di Gaeta.

Før fra Indsøen at faa Udløb til denne Flod var det nødvendigt at bore en Tunnel omtrænt 6.000 Yards lang og næsten 1,000 Fod under Toppen af Mont Salvianus (Salvianer-Bjerget). Selv de nødvendige Opmaalinger i en saa steil Egn er et vanskeligt Arbeide, og

dog vare de udførte med saadan Nøagtighed, og Stedet for Kanalen var valgt med saadan Indsigt, at Først Torlonias Ingenører, der høre til de bedste i vor Tid, ikke funde gjøre bedre end nøagtigt at følge den gamle Linie. Bistnok maatte det gamle Udløb gjøres to Fod dybere, men dette var kun, fordi Brinds Torlonias Plan var ganske at tømme Søen, medens dette i Claudius's Tid ei var Hensigten. Uheldigvis er Navnet paa den dygtige Ingenør, som udarbeidede Planen, tabt for os. At han besað Dygtighed fremgaar klart af hans Plan, som det nys udførte Arbeide har bragt for Dagen; men det er ogsaa klart, at han ikke var betroet at udføre den, ellers havde Fucinus været udtaappet for 1800 Åar siden, og den hyppig forekommende Ørtild, der gjorde sit til Romerrigets Undergang, vilde være undgaaet.

Men i hine Dage ligesom nu, især under despotiske Regjeringer, var der nok af Mænd, der gjerne vilde faa Kontrakter for at blive rige i en Fart. Claudius's Hof var fuldt af saadanne, og hvilken Anledning var der da for en videnstabelig Ingenør til at faa sit Arbeide vel udført, naar disse stode ham i Veien? Forrest blandt disse var Narcissus, en hundet Frigiven og Keiserens Snyltekjæst. Denne paatog sig Arbeidet, og da han døde, besað han en Formue paa 400,000,- 000 Sestertier (omtr. \$15,625,000.) Det var derfor intet Under, at Arbeidet blev slet udført. Hvor det var nogenlunde tilgjøengeligt, var den nu ubekjendte Ingenørers Plan trolig befult og udført med Omhyggelighed og Nøagtighed; men

paa Steder, der var mindre udsatte for at kontrolleres, var Arbeidet udført med en strafværdig Skjødesløshed. Dog arbeidede 30,000 Mand uden Øphør i 11 Aar paa dette keiserlige Foretagende. Hvad dette kostede har nok aldrig været nedtegnet; inenarrabili sumptu (d. e. med usigelig Bekostning) er den eneste Betegnelse, vi har for Summen. At Bekostningen har været uhyre, er klart deraf, at uagtet de fyrretyve Rust-Skæfter og næsten utallige Rustledninger, som Romerne havde faaet i Stand, stode til Tjeneste for Hjert Torlonia, og til trods for, at alle Nutidens Indretninger til at lette Arbeidet stode til hans Raadighed, medgik der dog over 2,000,000 Pund Sterling til igjen ataabne og udvide Claudius's Tunnel.

Det havde hverken været Keiserens eller hans Ingeniørs Hensigt ganske at tømme Søen. De frugtede nemlig for at fortørne Marsernes Lokal-Gudinde Angita, der troedes at beherfe Søen. En ikke ubetydelig Dam skulle derfor levnes hende at herfe over.

Arbeidet blev som før antydet fundaarligt udført, men Narcissus's Bedragerier viste sig, da Tunnelen skulleaabnes og udføre, hvad den var bestemt til. Efter at have boret i Fjeldet i disse 11 lange Aar meddelte Narcissus endelig Keiseren, at den længe ventede og dyrt betalte Udtapning skulle begynde. Stor var Glæden over, at dette keiserlige Foretagende var tilendebragt, og storartet skulle Nabningsfesten være. Der skulle arrangeres et stort Søfflag paa Søen, netop før Vandet randt vøf, og et stort Offer

skulde hdes Angita til Bederlag. Tømmer blev slæbt over Høiene, to store Flaader af treradaarede og fireradaarede Kartpier byggedes paa Stranden, og nitten Tusinde Domfældte bleve samlede for ved sin Kamp at forøge Festligheden paa denne romeriske Høitidsdag. Til dette høitliggende Vand-Rige kom da ogsaa Keiser Claudius og hans Hof med Kohorter af Prætorianere og Krigsslibenes Besætninger. Et uhyre Telt opreistes til midlertidigt Palads, og paa Høiene, som danne dette naturlige Amphitheater, brimlede det af Folk, som vare komne fra alle Dele af Riget, for at se dette storartede Skuespil. Claudius ankom i sit keiserlige Purpur faavensom den statelige ørgjerrige Keiserinde i sin gyldne Raabe; og saa marscherede man forbi Keiserens Telt.

De nitten Tusinde Gladiatorer marschere ogsaa forbi og raabe, idet de passere: „Ave Cæsar! mori-turi te salutant!“ (d. e. Hil være Dig, Keiser! De, som gaa i Døden, hilse Dig!) Den altid uforberedte og glemfomme Claudius, begejstret over det storartede Skue, svarer med den uvante Hilsen: „Avete vos!“ (Dette Svar fra Keiseren maatte opfattes som Benaadning for de Dødsdømte).

De Forbifarende se paa hverandre med Forundring, man nikker til Tegn paa, at man har forstået Meningen, og en Hvisken høres blandt dem. De gaa ombord i sine respektive Flaader. Keiseren gjør et Tegn; en Trompet lyder, men — ikke et Skib bevæger sig, og ikke en Aare løftes; intet fiendtligt Raab lyder; alt er stille og roligt. Til-

ſtuerne ſe paa hverandre i taus Forundring, Angitas Tilbedere ſmile haanligt, og Keiferens Brede optændes. Hurtigt gaar der Bud til Skibene, og ligesaa hurtigt komme Budene tilbage med den Besked, at de, ſom ſkulde hjæmpe, havde forſtaet Keiferens Hilsen bogstaveligt og ſluttet, at han ved at ønſte dem Sundhed, havde frigatet dem for at berøve hverandre Livet. En ildevarslende Murren høres blandt Mængden, der var kommen sammen fra hele Italien for at fe dette Skuespil. Ikke Brød, men Blod var det, de ønſkede, og Blod vilde de have. Saa gaar der Bud tilbage til Skibene, at dø ſkulde diſſe Gladiatorer, enten de vilde hjæmpe eller ikke, og Ordre gaves til at ſænke Skibene, hvis ikke Kampen begyndte. De prætorianiske Bagter omgave Søen, for at Ingen ſkulde undkomme. Da Gladiatorerne ſaa, at der ikke længere var noget Haab, vilde de hellere dø i Kampens Hede end lade ſig drukne i Mængdens Baashn. Kampen begyndte, og ſjønt de Kjæmpende vare Forbrudere, beretter dog Tacitus, at de ſtrede hjælt, indtil Claudius og Mængden havde ſeet sig møtte paa Blodbadet, og Søen var rød af Blod; da blev Kampen standſet, og de Gjenlevende tilſtodes Liv og Frihed.

Da dette var over, gaves der Ordre til at aabne Tunnelen. Sluſerne droges op, og Fucinus's Bande flød for første Gang fra fit Klippefængſel til Havet, men rigtignok kun en liden Del af det. Den Sparſommelighed, ſom havde gjort Tunnelen for ſnever, var ogsaa Aarſag til, at Sluſepoſten ikke var

ſat dybt nok — en Feil, ſom ſet kunde fees. Claudius, der var opbragt over Dagens første Uheld, blev yderligere ophidſet af Keiferinde Agripina, ſom hadde ſin Gemals Sekretær, og vendte ſig nu i ſin Brede mod den uerlige Bestyrer, der fun med Nød ſit nogle Dages Frist til at forbedre Tunnelens Aabning.

Atter var alt igjen færdigt, ogsaa denne Gang maatte en Gladiator-Kamp indlede Festlighederne, Sluſeportene aabnedes, og Bandet ſtrømmede mod Udløbet. Men atter kom ogsaa Ulykken; den altsor ſnevre Tunnel under Fjeldet hindrede Strømmen, og Bandet ſvulmede op ved Udløbet og rev væk Støtterne fra Keiferens Pavillon, ſom var opført paa dette Sted, for at han ſkulde kunne fe Bandet føſſe afted. Keiferen og hans Hof var nærvædt at blive slugte af den hvirblende Malstrøm ved deres Fødder. Den Eneste, ſom beholdt ſin Aandsnærørelſe under denne Forvirring, var Agripina, ſom benyttede den til at udſlynde den ene Bebreidelſe efter den anden mod Marciſſus, hvem hun beſtyldte for Forræderi, og hun gav ſig ikke, før hun ſit ham forbiſt; ja ikke da engang, thi noget ſenere blev han paa hendes Foranstaltning dræbt i Kampenien.

Saaledes endte dette storartede Forsøg, og dette var den Straf, ſom rammede Bedrageren. Tunnelen blev overlaadt til ſig selv og fyldtes ſnart af Mudder, og Søens ſkadelige Indſlydſe blev den ſamme ſom før.

Trajan aabnede den paany, og Hadrian udvidede Udløbet, og derved blev Søen noget mindre. Det

saaledes vundne Land blev dyrket og bebygget, men efterhaanden fyldtes Tunnelen paanth, og det indvundne Land overskyldedes atter af Vandet. Facinus blev igjen den samme Kilde til Shgdom og Nød, som før.

De romerske Keiseres Forsøg glemtes efterhaanden, og selv Tacitus's Beretning derom gif tabt. Efter forfæellige mislykkede Forsøg længere fremme i Tiden besluttede Fyrst Torlonia at fuldende det Værk, som de gamle Keisere havde foresat sig, idet han satte sig til Opgave at udtagge Søen fuldstændigt. Han raadførte sig med Europas mest fremragende Hydrauliker, Hr. de Montricher, som netop havde udført det vanskelige Hverb at forsyne Byen Marseilles med Vand. De Montricher tilbragte et Aar med at studere Egnens Regnmængde og Hydrografisk og fremlagde derpaa to Planer for Torlonia. Den ene gif ud paa noiggjort at befølge den fornævnte romerske Ingeniørs Plan, ved hvilken næsten hele Søbunden kunde holdes tør, og den anden indeholdt Forslag om at gjøre den nye Tunnel saa meget dydere og bredere, at dens Tversnit ville blive dobbelt saa stort som den første Tunnel. Torlonia valgte den sidste Plan og begyndte Arbeidet i Marts 1856; det fortsattes uafbrudt i to og tyve Aar og omkring \$10,000,000 er blevne anvendt for at saa det udført. Man havde mange Vanskeligheder at overvinde, Arbeidsfolk, Proviant og Materialier maaatte bringes fra fjerne Steder til en Egn, hvor der ikke gaves Noget, som fortjente at kaldes Veie. Vaaningshuse, Bathuse og Verkste-

der maaatte bygges. Hr. de Montricher blev et Offer for Feberen, og hans Efterfølger Vermont døde af Hjertesygdom, som han havde paadraget sig under det vanskelige Arbeide.

Men selv under Italiens store politiske Omvæltninger og den efterfølgende Lovløshedens Tid, da det i Maanedsvise ikke var trægt at sende de 2,000 Arbeidere deres Løn, fortettes dog Arbeidet uden Standsnings, og det stadige, ørligt betalte Arbeide har forvandlet mangen italiensk Hjeldboer fra en Stimand til en fredelig Arbeidsmand. I 1862 var Arbeidet saavidt fremføret, at man nuart kunde udtagge en Del af Vandet. Grænderne maaatte nu bestemmes mellem de Giendomme, som laa ved Søen. Dette var heller ingen let Sag, thi, som vi have seet, har Facinus i Tidernes Løb flyttet sine Grændser frem og tilbage. Den 8de Aug. 1862 holdtes en ny Fest ved Facinus meget forfæellig, men i samme Anledning, som den, der holdtes der af Claudius atten Hundrede og otte Aar tidligere. Torlonias Telt erstatte Keiserens. Der blev læst og sunget Messe, som sluttede med Korsets Tegn og Bessignelse. Atter bleve Sluseportene aabnede, og atter strømmede Vandet affsted. I fire Hundrede og sytten Dage m.d. kun ubetydelige Afbrydelser ilede Vandet affsted mod Havet. 123,436,500,- 000 Galloner Vand fandt i denne Tid sin Vej til Havet, og derved blev Søens Dybde formindsket med fjorten fod.

Nu maaatte Kanalen forlænges mod det Dybeste af Søen. I August 1865 begyndte Udtapningen paanth,

og Vandene strømmede afsted hele Tiden til Mai 1868. Først i Nov. 1869 var Vandledningen ganske færdig. Den er næsten 7,000 Yards lang og i mere end den halve Længde forsynet med et Murverk af haard, huggen Kalksten, der i Virkeligeden er et Slags Marmor.

Paa og omkring det bløde Mud-der, som havde samlet sig paa Søbunden i Aarhundredernes Løb blev der nu anlagt over 130 Mile med

der maatte graves, hvis Længde beløber sig til 62 Mile, samt over 400 Mile med mindre Grøfter. Men derved er ogsaa Italiens dyrlbare Jord og Fyrst Torlonias Ejendom forsøgt med to og tredive tusinde Acres, der nu er delt i Farme paa omtrent 60 Acres hver. Kirker og Skoler ere byggede og bygges, og hvor der engang var øde og usundt, finder man nu et flittigt Folk i en frugtbar og sund Egn.

Alexandria.

(Af P. Chr. Asbjørnsen).

Det gamle Alexandria var Oldtidens Paris. Den Reisende fandt her et Folk, der med en fin ydre Danmarks forenede meget Træblhed og urolig Myhedsjyge, og dette Folk synes her i Jordens rigeste Egne for bestandig at have indgaaet Forbund med Rigdom og Bellevnet. Den største Del af det gamle Alexandrias Beboere var Grækere, der ofte kom hid for at søge Bisdom; men endnu oftere blev de Borgere i Staden for at samle sig jordiske Guder. Blandt disse boede dog ogsaa den alvorlige Egyptrer, den handlende Jøde og mangehaande Fremmede og Handelsmænd fra Jordens forskellige Egne. Men vandrer man i vore Dage efter Sporet af hin mile lange Gade i Alexandria, som efter en gammel Forfatters Vidnesbyrd i storartet Pragt ikke kunde lignes med nogen som helst Gade i nogen anden By, da ser man kun arme Arabere og ved Siden af dem den drøvthiggende

Kamel, der synes at være mindre hungrig end dens Driver; istedetfor Indiens og Nubiens kostelige Varer sælges der nu Bønner og Dadler. Men ved Havnene, paa de mest besøgte Torve, i de livligste Gader og Bazaar er Folkevrimlen betydelig og Færdselen livlig. Her er Mennesker af alle Nationer og Farver: driftige Europæere, der fulde af Over- og Foretagelsesaand og alkens Baafund færdes overalt; alvorlige Tyrker, som stride frem med afmaalte Stridt, langsomme i Ord, endnu langommere i Handling; livlige Grækere, der tale høit, præsende sine Varer og ledsgagende Taler med allehaande Fagter og Bevægelsær, og smutte igjennem, hvor Andre blive siddende; nøgne Negre fra det fjerne, hede, solbestraalede Indland; smukke nubiske og abhysiske Slaver eller Tjenere, stadig pyntede med „Fets“ eller hvide Turbaner og Klæder af gule, røde, viollette og andre lysende Farver.

Denne brøgede Mængde bevæger sig nogenent Barn i, eller Krukker af tilfods og paa de smukke, finhaarede ædle former, hvilket forhører den maleriske Birkning, ligesaameget som det sthøge Slør eller Krepflor, der, udphyntet med Regnepenge og Messingdangel, sjuler Ansigtet og hænger ned som en sort Snabel, vanlæder dem. Disse Kvinder med sine nøgne, gustne Børn og de gulbrune, halvnøgne eller pjaltede Fellahere ere Repræsentanter for Vandets talrigste Sædbygere. De fleste af dem leve i dette frugtbare Land, hvor man kun behøver at vande og rode en Smule i Jorden, for at den i en firdobbelt Høst skal bære de rigeste Jord og de herligste Frugter, i Armod og Glendighed; thi de Frugter, Jorden frembringer, tilhører ikke Fellahen; han har ikke beholdt nogen anden Ret end den at arbeide som Slave for utaknemelige Herrer; han lever paa en Jord, hvis Frugter ikke komme ham til gode, og hvis Dyrlæring alene er afhængig af Paschaens vindskrænede Billie; han bor i en Dyndhytte, overfyldt af et Par Dadelpalmer, og hans Ejendomme og Nydelser er indskrænkede til disse og til Biben, som han bestandig fører i Munden, og som hverken Sultanen eller Paschaen har funnet berøve ham.

Til Billedet af det Liv, der rører sig i Alexandrias Gader, hører ogsaa Dromedarerne, der i Mængde benyttes som Lastdyr; de slæbe omkring med uhyre Bandsække, med Matter af Ris og Bønner, ja med hele Blanckes paa Ryggen, vende sine tosæde Haarehoveder om, glo paa Alt med milde, enfoldige Øine og udstøde af og til gjennemtrængende Skrig eller uhøggelige Brøl.

Den europæiske Del af Staden, det saa kaldte Frankerquarter, giver Indtrykket af en smuk europæisk By. Baa en stor, vid Plads ser man en Mængde store, anseelige Huse, der tildels ere opsorte af Ibrahim Paſcha, tildels af Private, og bortleies for største Delen til de forskellige Nationers Konsuler, der bo her. En stor Mængde europæiske Handelshuse have i den senere Tid ogsaa nedsat sig i Alexandria; de have fine Kontorer og Bopæle i denne Del af Staden. Frankerquarteret er i det Hele regelmæssigt, Gaderne ere brede, lyse og lige. Hvis ikke undertiden Palmer, Kameler, Wæsel-drivere og Springharer, som Beduinerne bringe til Salg i Knippe sammen med Wænder, blandt hvilke man træffer kjendte Former fra Hjemmet, mindede om Egypten, kunde man gjerne indbilde sig, at man var i en eller anden sydeeuropæisk Stad, hvorhen Handelen havde ført nogle Flokke Østerlændinger; thi saagodtsom overalt var man her omgiven af Europæere og europæiske Former; overalt traf man Fransmænd, Italienere, Maltesere, Engsændere, Tyskere og Ungarer, og i Boliger og Kaffehuse, i Klædning, Sprog og Sæder var Alt her som i Europa. Allerede i de Gamles Tider manglede Alexandria Eindommelighed; det havde ikke Egyptens, men Udlændets Karakter, og saaledes viser det sig tildels endnu, idet der er en stor Plantestole for Fremmede. Men forlader man Frankerquarteret, faar Alt et andet Udsigende: man kommer enten ind i de smale, trange, smudsige Gader i det thrikke Kvarter, hvor man ikke ser andet end nøgne Mure, med et eller andet Trægitter istedet for vinduer, eller ind i Bazarerne eller ud mellem Grushobene af det gamle Alexandria. I Bazarerne, som ogsaa ligge i trange Gader, have Haandverkere og Handelsmænd sine Verfteder og Boder. Forsiden mangler i dem, og Gierne handle og arbeide for Alles Ære saagodtsom paa den aabne Gade; Kunder og Kjøbere funne med et Blif overse deres hele Forraad. De Handlende sidde alvorlige og stille paa sine forslagte Ben med Biben i Mundten og have ofte sine Varer saaledes ordnede i disse Dukkestue-Boder, at de ikke engang behøve at reise sig for at fremtage de Varer, der ønskes; men til at slutte Handel eller træffe Overenskomst om en selv nok saa ubetydelig Bestilling kræves Tid; man kan gjerne sætte sig ned og lade hente en Bibe og Kaffe fra nærmeste Kaffehus; thi Haandverkeren eller Kjøbmanden forlanger almindelig af den Fremmede det Tre eller Firedobbeltet af, hvad han tener at faa, og det gaar langsomt med Brutning og Aflag.

Oplosning paa Gaaderne i No. 23.

- No. 143. Moderen er Skriftsproget og Børnene de skrevne Ord.
No. 144. Enigma.

Blandinger — Nyt og Gammelt.

Fritænkeren Dr. Brandes har utalt sig meget tydeligt om visse Forholde i Kristiania. Vi ville med dele følgende Citat fra „Morgenbladet“ №. 319 A. for 19de November 1879: „Dr. Brandes gjorde sit Besøg i Kristiania og kunde efter Hjemkomsten til Danmark uttale sig med megen Tilfredshed om de gode Udsigter, som „den frie Tanke“ nu synes at have i Norge. Den sympathetiske Anmeldelse af „Nyt norsk Maanedsskrift“, der læses i „Det nittende Aarhundrede“ (Aprilheftet for 1877) er i flere Henseender høist mærkelig. Man vil her finde mere end Lovord om „de grundige og lærde Mænd“, der arbeide i det nævnte norske Organ. Brandes kan nemlig give den glædelige Oplysning, at Fritænkerne „paa Grund af den politiske Partidelings Natur i Norge have en ganske anden Udsigt til Magtstilling end deres Meningsfæller i Danmark.“ „De have“, fortættes der, „det store liberale Parti i Ryggen, de betragte sig endog som Medlemmer deraf, selv om de ikke ere optraadte politifl, de danne med andre Ord Fortroppen for et kraftigt og indflydelsesrigt Folkeparti, hvis Førere med Sympathi følge den aandelige Fremstridsbevægelse i Landet, de have en hel Række af Blad se inde ved Landets eneste Universitet og saaledes gode Midler ihænde til at opdrae og vække hele den studerende Ungdom i Norge.“ (Udhevet af Morgenbladet).

Endnu et Citat. Prof. K. H.

G. v. Scheele fra Upsala holdt ved „Den evangeliske Alliances“ hørende Generalforsamling i Basel den 1ste September 1879 et Foredrag over „Det nærværende religiøse Liv i Skandinavien“. I det Afsnit af hans Foredrag, der handler om Norge, forekommer bl. A. følgende Udtalelse: „Yderst blandt Modstanderne (— mod „Lutherisk Ugeskrift“ og dets kirkelige Standpunkt) befinder sig dog den i „Nyt norsk Tidsskrift“ og „Verdens Gang“ tilligemed flere lignende periodiske Organer udtalte Retning, der ikke blot søger at vinde andre, friere Former for det kirkelige Liv, men endogaa mener, at man kan undvære en positiv Kristendom, saaledes undvære selve det virkelige kristelige Liv“. (Se „Morgenbladet“ №. 355 for 25de December 1879).

A n m. „Nyt norsk Tidsskrift“ er bistnoø gaaet ind, men dette er ikke Tilfældet med „Verdens Gang“, hvis nuværende Redaktør i sin Tid i førstnævnte Blad forsvarede de Udtalelser af Dr. G. Brandes, at „vi, som leve i Charles Darwins Tidsalder, ikke mere antage Muligheden af en oprindelig paradisisk Tilstand og et Falb“, og at „Darwins Lære vil slaa den orthodoxe Moral til Jorden, ganske som Copernicus's Lære slog den orthodoxe Dogmatik til Jorden“. (Se Kristianiabladet „Fædrelandet“ №. 85 for 27de Ottbr. 1880).

Den, som „opfandt“ Sovnen. Vi se i forskjellige Aviser en Bits, som gaar ud paa en Beklagelse over, at den, som „opfandt“ Sovnen, ikke

udstrakte denne „Opfindelse“ videre end skeet er. Døse Spasmagere burde erindre, at den Samme ogsaa har givet det Adet Bud, som forbryder at tage hans Navn forfængelig.

Sir Henry Bessemer, den kendte engelske Opfinder, er blevet udnævnt til Kresborger i City. Det blev i Londons Kommunalraad fremhævet, at Prisen paa Staal, takket være Bessemers Opfindelse, er sunket fra 60 til 10 Østrl. pr. Ton, og som Følge heraf er Forbruget steget fra 57,000 Tons til en Milljon om Året. Desuden have Skinnerne vundet meget i Varighed, thi medens Jernskinner kun pleie al holde i fem Åar, vare Staalstinner i 45 Åar.

Det første kinesiske Dampskib, „Ho-chung“, ankom i Høst til San Francisco. Hidtil har Dampskibsforbindelsen mellem Kina og San Francisco udelukkende været i Hænderne paa Amerikanerne, men den kinesiske Regjering har nu hævet det tidligere Forbud mod, at Kinesere fare i udenrigst Fart, og det nævnte Skib er rimeligtvis kun Forløberen for en livlig kinesisk Konkurrens ogsaa paa dette Omraade.

Den engelske Krone.—Den Krone, som Dronning Victoria bar ved Parlamentets Aabning forleden, er forfærdiget i 1838 af Firmaet Kundel og Bridge. Dens Juveler ere dels tagne af gamle Kroner, dels blevne leverede af Dronningen. Det er Diamanter, Perler, Rubiner, Safirer og Smaragder indfattede i Guld og Sølv. Kronen er kantet med rødt Fløjel og Hermelin og foret med hvid Silke. Kronens Bruttovægt udgør noget over 39

Unzer (12 Unzer er lig et pund).

Den nedre Rand under Hermelinstriben bestaar af 129, den øvre af 112 Perler, mellem hvilke der paa Forsiden er anbragt en stor Safir, som stammer fra George den fjerde. Paa Bag siden er der anbragt en mindre Safir og desuden 6 mindre af lignende Art, mellem hvilke der er indfattet 8 Smaragder. Over og under Safiren er der anbragt 14 Diamanter og omkring Smaragderne 128 Diamanter. Mellem Smaragderne og Safiren er der 16 kløverbladagtige, af 128 Diamanter bestaaende Ornamente. Paa Forsiden af Kronen og midt i et Malthejerkors findes den berømte Rubin, som efter Føregivende skal være stjælet den „ sorte“ Prins (Edvard den tredies Søn) af Don Pedro af Kastilien efter Slaget ved Majera (i Spanien) i 1367.

Et Rovertog af Myrer. Mrs. Mary Treat i "American Naturalist" beskriver en Kamp, som hun var Vidne til imellem slavefangende Myrer og sorte Myrer. De første var Angriberne og seerrige. De to Kolonner vare 120 fod fjernede fra hinanden. Man kan gjøre sig en Ide om Antallet af Slavefangerne derfra, at paa Krigsstien, der var 120 fod i Længde og en fod i Bredde, „var de ikke tyndt spredte, men en stor, uhyre Falanx.“ De Sorte, en stor Armee paa sit eget Territorium, vilde ikke flygte. Slagmarken var omtrent 25 fod i Omkreds. En Susen, der forhnyede Fiendtlighedernes Begyndelse, varede i 5 Minutter, „hvorimod Slaget varede 4 a 5 Timer, førend de Røde erobrede de Sortes store Anlæg“, og de Seirende behøvede 2 Dage til at føre Fanger og Pupper til sine egne Besiddelser.

„For Hjemmet“ i 1881.

Med næstkomende År 1881 vil „For Hjemmet“ begynde paa sin 12te Årgang. Det vil fremdeles udkomme med samme Udgiver og paa samme Betingelser som for Nærværende. Da Portoen til Europa er nedsat, kan Bladet for næste År sendes til Norge eller Danmark for \$2.25.

Det vi herved fremhænde vor hjertelige Tak til alle redelige Betalesere og virksomme Venner, som hjælpe til at holde Sagen oppe, tillade vi os at stille en venlig Anmodning til Enhver, som har Lejlighed dertil, at de ville forsøge at forøge Bladets Subskriptionsliste om end kun med en ny, redelig Abonnent og samtidig saavidt muligt indsende Betalingen.

Der udestaaer desværre endnu en meget stor Sum i Restancer; men vi haabe, det vil vise sig, at de allerfleste af vores Abonnenter ere redelige Folk, som ikke ville sluffe os, men strax bryde overtvært med de smaa Hindringer og uden Ophold indsende sine Restancer; sammen med disse Restancer kan man ogsaa indsende sin Kontingent for 1881.

Kubriken for 1881 er aabnet, og Kontingenter indskrives, saa snart de ankomme. Kvittering sendes for Pengene uden Ophold.

K Meget interessant Læsestof vil komme ind i næste Årgang.

K Enhver, som ønsker at læse en større, hærdeles interessant tristelig Fortælling foruden en Mængde mindre Stykker af forskelligt Slags, bør subskribere paa „For Hjemmet“ for 1881. Ogsaa mindre Fortællinger skal ved Lejlighed blive meddelte.

K Kun \$2.00 om Året, Porto iberegnet, for 24 Hester, hvert paa 2 Aar i Omflag.彭ge bør sendes i Money Order, registreret Brev eller Draft paa Chicago.

K Nye Abonnenter anmodes om at melde sig betimeligt, for at Oplagets Størrelse kan bestemmes. Adresse: K. Thronsdæn,

Dr. 14. Decorah, Iowa.

K Fuldständige Exemplarer af „For Hjemmet“s 20de Bind kan faaes for \$1.00; 19de og 20de Bind (Årgangen 1880) for \$2.00.

K De Abonnenter, som staar til Rest med Kontingent, bedes venligt om at indsende samme uden Ophold. D. Herr. Agenter anmodes om strax at indsende, hvad de have faaet ind. For Folk, som altid have Pengen paa Haanden, er det vist ikke nødvendigt at vente saa længe med at indsende Årskontingensten. Summa: Enhver, som kan, bedes venligt om, uden Fortrydelse strax at indsende sin Kontingent, hvorefter Kvittering skal blive ham tilstillet.

Adresse: K. Thronsdæn.

Dr. 14. Decorah, Iowa.

Gnghold: Nordvest-Pasjagens Opdagelse. — Guinier-Søen. — Alexandria. — Oplosning af Saaderne i No. 23. — Blandinger—Nyt og Gammelt. — „For Hjemmet“ i 1881.

F o r   H i e m m e t.

Et Tidsskrift

for

Nytlig og underholdende Læsning.

Thvende Bind.

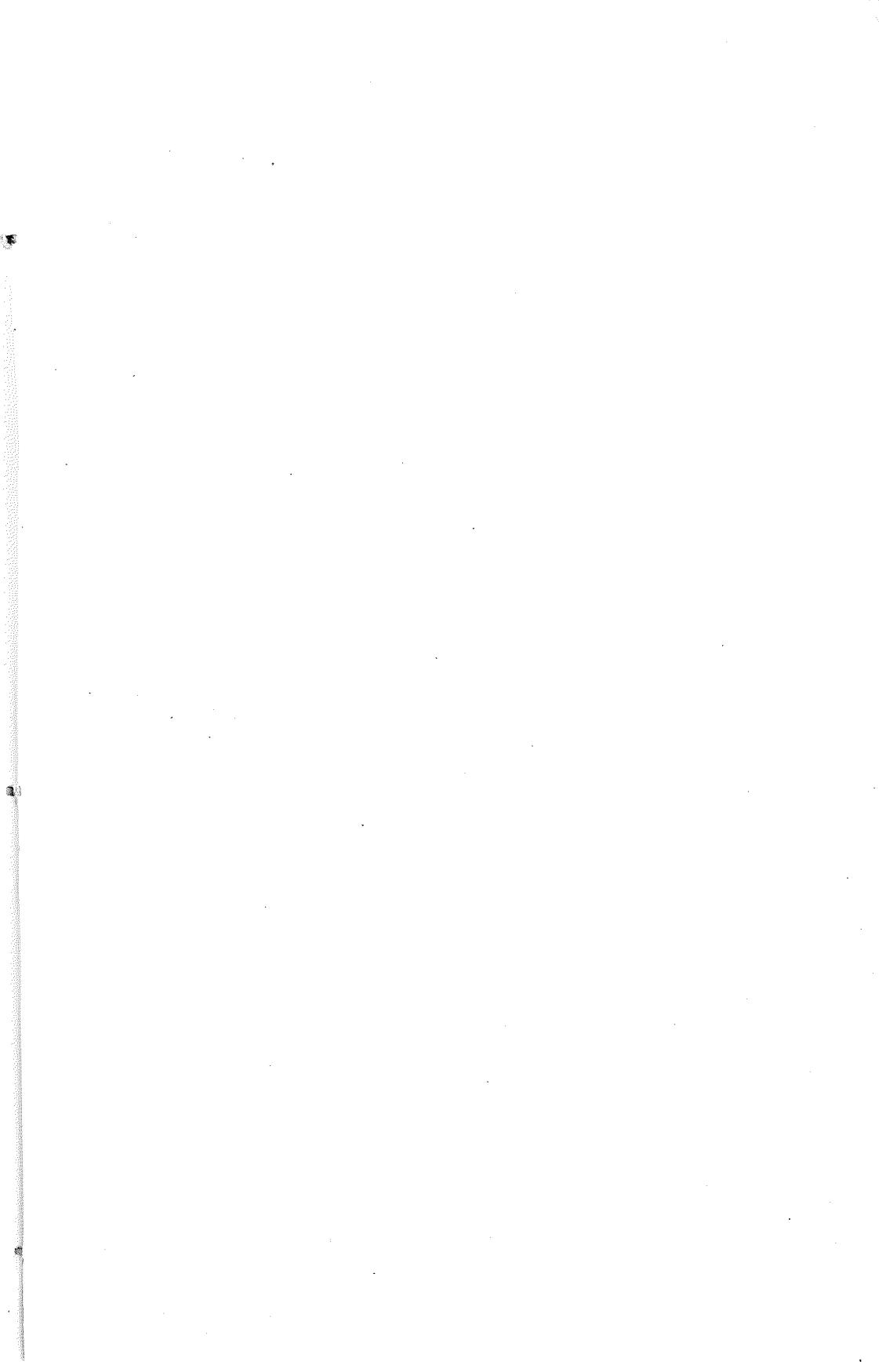
Udgivet af N. Thronsen.

Decorah, Iowa.

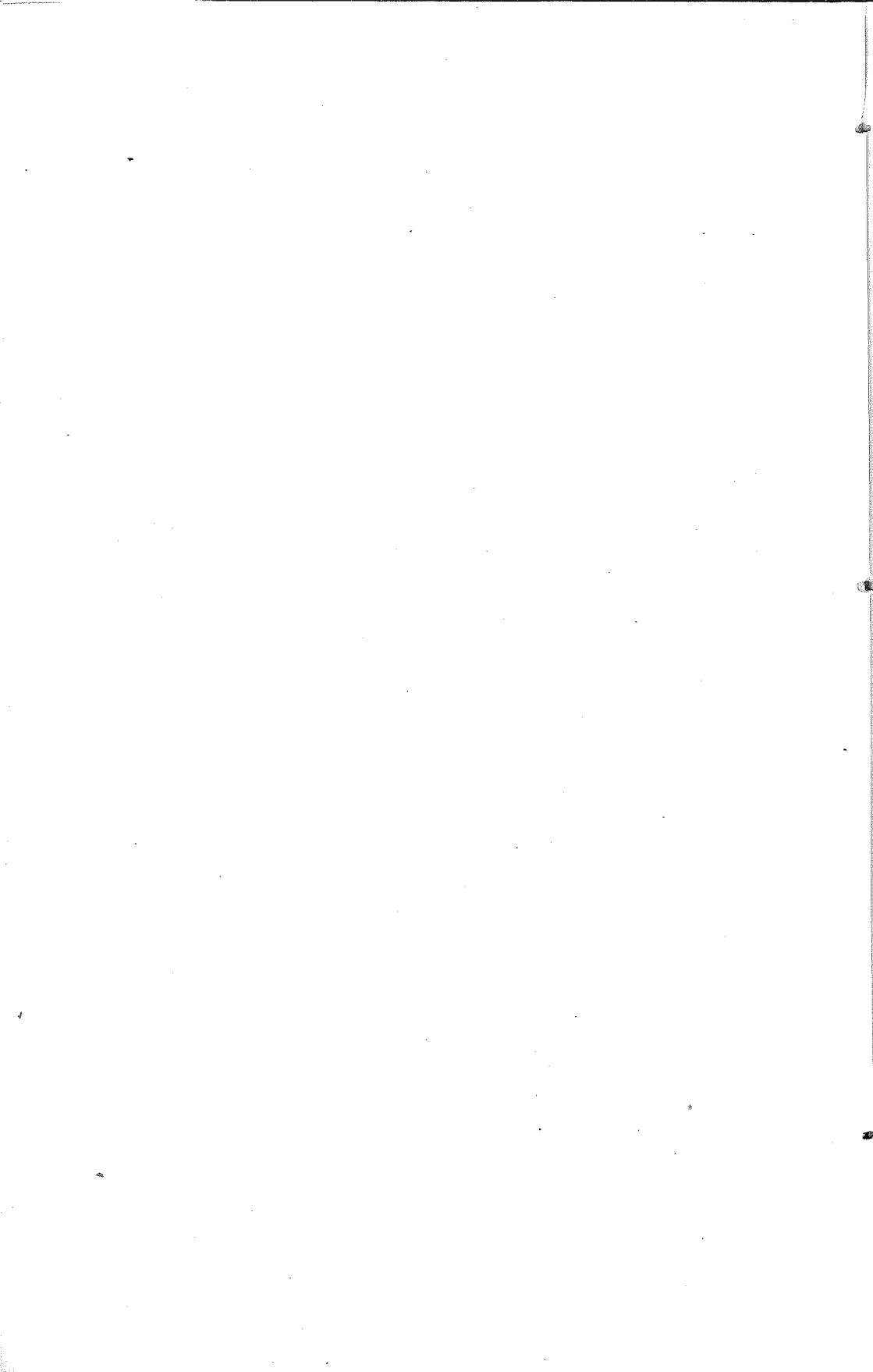
Paa Udgiverens Forlag.

Druft i den Norske Synodes Drøffel.

Indhold af thyvende Bind.

	Side
Øjetræet	381
Den lille Emma	386
Afslaa og dets Befolning	390
Fra Strand til Strand	393
De regierende Høystehuse	397
Det drømte Billeder	399
„Drei Næglen om“	400
Før Hjemmet og Skolen	405
Vinteren paa de russiske Stepper	406
Prof. Beards Menig om „Svormen“	407
Gaader og Døgaver — næsten i hvert Nummer. Oplosninger i hvert folgende Nummer. Blandinger — næsten i hvert Nummer.	
Nordvest-Passagens Opdagelse 413, 445, 477, 509, 549, 587, 610, 653, 719	733
Jacobi Ben Israel, den lærde Jøde	429
Rimtabler	440, 441
Den kostbare Maling	457
Datumgrænsen	461
En kort Udsigt over Jerusalems Historie	461, 526, 579
Chinesisk Laaneforening	571
Lidt om Redningsvæsenet ved vore Skyster	489
Tilsidst, et Livsbillede	492
Paa Tuppen af Bitihorn	519
Jæsforholdene i Nord for Asien	524
Smaavers af Claudius	534
Bogammedelser	534
Krullen, Fortælling af Christoph Schmid	541
Grashoppen og Torbister	568
Philosophen og Solen	568
Elektrisk Lys	573, 605
Naturforfæren Agassiz	598
Et Spøgelse	601
Suppegitterne	627
En Undersøgelsesreise til det Indre af Borneo	628
Drif dog!	630
Et Citat af Bogen „Lucile“	637, 669
Smaa Karaktertræk fra Oldtiden	663
Bed en ung Piges Baare	395
Aaben Brevverling	697
Juleaften, Fortælling af Christoph Schmid	701
Ei Schwanenflügels Bog om Bergeland paalidelig?	726
Zuciner-Søen	748
Alexandria	753

E. MATHER,
JUSTICE OF THE PEACE,
COLLECTING AGENT.

Office over Spencers Harness Store - DECORAH, IOWA.

M. N. JOHNSON & BROTHER,
Attorneys at Law,
M. N. Johnson,
NOTARY PUBLIC. } DECORAH, IOWA.

PETER GJEMS,
Reisende Agent for
G. R. Montagues LaCrosse Steam Marble Works,
tegner Abonnement paa „For Hjemmet“. De, som tegne sig
paa hans Liste, kunne betale Kontingenten til ham.

RUTH BROTHERS,
DECORAH, IOWA,
handler med Stangjern, Spiger og Glas, Røge- og Kakkelovne samt
Røbber- og Blikvarer, Gaardsredskaber og Verktøjs, Bygningsmaterialier,
saasom vinduesglas, Døre, Blinds, Bygningspapir, Blyhvidt og Olie.
Røbber- og Blikvarer repareres. Tagrendrer forfærdiges til billige Priser

☞ Elstere af den skjonne Psalme: „Hjertelig hjer, har jeg dig, Herre“,
gjøres opmærksomme paa Past. Wieses Bog

Lidt Psalmehistorie med Mere,
der indeholder mange vafre Fortællinger om denne Psalme. Bogen faaes
smukt indbunden hos J. L. Lee, Decorah, Iowa, for 50 Cents, i Guld-
snit 75 Cents. (Overfløddet er bestemt til et veldædigt Dimed).

P. H. WHALEN
handler med
Manufaktur- og Kolonialvarer,
Hatte og Huer, Støvler og Sko etc. etc.
Synden af Water Str. - - - - - Decorah, Iowa.

DAN. NOBLE,
SADELMAGER,
handler med
Sadler, Svøber, Bidsler etc.
Decorah, - - - - - Iowa.

FR. ERICKSON, Boot & Shoemaker,

DECORAH - - IOWA,

(Ligeoverfor Winnesheil House)

forsærdiger alt Slags Skoøri efter Bestilling af de bedste Materialier
og Reparation udføres godt og billigt. Ufølge mig et Besøg.

Eldre Bind af „For Hjemmet“.

11te og 12te Bind (1876 I og II), 14de Bind (1877, II), og 17de Bind (1879 I.) er udsolgt.

13de Bind (1877, I) indeholdende de fortinlige Fortællinger „Alpe-
stoven“, „Mod Himlen“ (Forfatterindens Ungdomshistorie), „Omkelen fra Amer-
ika“, „En Gut fra Londons Gader“, saavel som flere mindre Fortællinger; den
interessante historiske Sildring „Karl den Store i Norge“; henimod 30 andre
større og mindre Artikler, adskillige Digte, 15 Gaader og 116 Blandingar til-
sendes portofrit for 80 Cents.

15de Bind (1878, I.) indeholdende 1ste Halvdel af den interessante Skil-
dring „Philip Ashton eller den nye Robinson“, „Martyren i St. Andrews“,
„Jacob Flints Reise“, „Arkimedes“, m. m. M., sendes portofrit for \$1.00

16de Bind (1878, II.) indeholdende sidste Halvdel af Fortællingen „Philip
Ashton“, „Elisabeth“, en dansk Fortælling, „Stanleys Reise paa Kongosfoden“,
„Skovstjernen“ (Missionær Hjellstedts Ungdomshistorie) og meget andet inter-
essant Læsestof, sendes portofrit for \$1.00; begge disse Bind for \$2.00

18de Bind, se 2den Side af Omslaget.

19de Bind, indeholdende blandt Andet „En ung Piges Historie“ og
Misignsberetningen „Sex Aar blandt de røde Indianere“, portofrit for
\$1.00; alle 5 Bind for \$4.00.

☞ Hvert Bind bestaar af 12 Hefter og udgør 384 store Øktav sider, Titel-
blad og Indholdsregister indbefattet. Adresse: K. Thronsdæn,
Dr. 14, Decorah, Iowa.

To Gøstre, en Fortælling fra en norsk Fjeldbygd (4 Hefter af „For
Hjemmet“) portofrit for 25 Cts.

Adresse: K. Thronsdæn, Dr. 14, Decorah, Iowa.

Den nye norske Barberstue er i Basementet i Adams n^o
Block, hjørnet af Water og Winnebago Streets, Decorah, Iowa.

M. O. Solberg.

Hus og Have tilhæggs.

Et 1½ Etages Frame-Hus med 3 Røller, Stald etc., beliggende strax norden-
or Fernbanedepotet, er helt eller delvis tilhæggs. H. Tobiasen anviser. 20-24

Iver Larsen
sælger udelukkende for kontant og handler med
DRYGOODS, NOTIONS,
Færdiggjorte Klæder,
Hatte, Huer, Stovler, Sko, Kolonialvarer, etc. etc.
Steyers Bygning ved Siden af Winnesheif House.
Decorah - - Iowa.

For 10 Cents sendes portofrit et Hefte, indeholdende
„To ældgamle Sange fornhyede“,
nemlig **Tolvatalvisen** og **Den gyldne ABC** 8 for 50 Cts., 20 for
\$1.00, 100 for \$3.50. Adresse: K. Throndsen, Dr. 14, Decorah, Iowa.

Philip Ashton eller den nye Robinson,
Martyren i St. Andrews, Jacob Flints Reise, Elisabeth, en dansk Fortælling,
Skønshernen (Missionær Fjeldsteds Ungdomshistorie) — alle disse og flere
mindre Fortællinger samt meget andet interessant Læsestof findes i 9de År
gang (15de og 16de Bind, 24 Hester) af „For Hjemmet“, der sendes porto-
frit til hvilkensomhelst Adresse i de Far. Staer og Canada for \$2.00.
Adresse: K. Throndsen, Dr. 14, Decorah, Iowa.

Ny Möbelhandel.

J. JACKWITZ.
DECORAH, IOWA.

Alle Slags Möbler, saavel simple som fine og elegante, sælges til Ti-
dens billigste Priser. Reparationer udføres.
Ligkister haves paa Lager. Begravelser besørges.

Nogle Rest-Exemplarer af

Sokrates's Forsvarstale ved Platon
samt Fortællingen „To Søstre“ (8 Hester af „For Hjemmet“) sendes tilsam-
men portofrit for 35 Cents.
Adresse K. Throndsen, Decorah, Iowa.

E. P. Johnson,
ATTORNEY AT LAW,
Adams Block. DECORAH, IOWA.

W. L. EASTON,

Gier af det vel befjendte

OPERA HOUSE CLOTHING STORE,

har netop modtaget et meget stort og omhyggelig udvalgt Lager af færdig gjorte Klæder, Hatte, Huer, Støvler, Sko og alle Slags Herre-Ekviperings-Gjenstande, som sælges til Tidens billigste Priser.

 Klæder efter Bestilling forfærdiges prompte.

**Opera House Clothing Store,
Decorah, Iowa.**

ST. OLAF'S SCHOOL,

**En lutherisk Höjskole for Gutter og Piger,
Northfield, Minnesota.**

Nye Terminer begynder i April, September og November. Betalingen er \$30.00 for Skoleaaret (10 Maaneder) og for en Termin i Forhold. Kost billig. Nærmere Underretning faaes ved Henvendelse til Bestyreren

Th. N. Mohn, Northfield, Minn.

P. E. Haugen,

 Gier af

Decorah Marble Works.

Water St. - - DECORAH, IOWA.

Jeg tillader mig herved at gjøre Landsmænd i Winneshiek og Allamakee Countier i Iowa, samt i Fillmore, Houston, Freeborn, Goodhue og Olmstead Countier i Minnesota, og forresten i hele den nordre Del af Iowa og sydlige Minnesota, opmærksomme paa, at jeg nu er i stand til at expedere alle Ordres med kort Varsel. Jeg har sikret mig de bedste Arbeidere og kan udføre snuft og billigt Arbeide. Da jeg ogsaa har norske Stenhuggere, har Landsmænd den Fordel, at de kan faa sin Inskriftion feilfrei, hvilket er aldeles umuligt, hvor man blot har Arbeidere af andre Nationer.

Som reisende Agenter har jeg engageret Dñrr. Harvey Miller og Friiz Rosenheimer.

 P. E. Haugen.

Enhver, som ønsker Gravstene, og ikke træffer min Agent, kan derom tilstrive mig, samt angive, hvor kostbar Sten han ønsker, og ieg skal da sende ham Tegninger med vedføjet Pris, hvorefter han kan sende mig tilbage det Exemplar, han udvælger, tilligemed Ordre og Inskriftion samt nærmest Feragt-Office.

 P. E. Haugen.